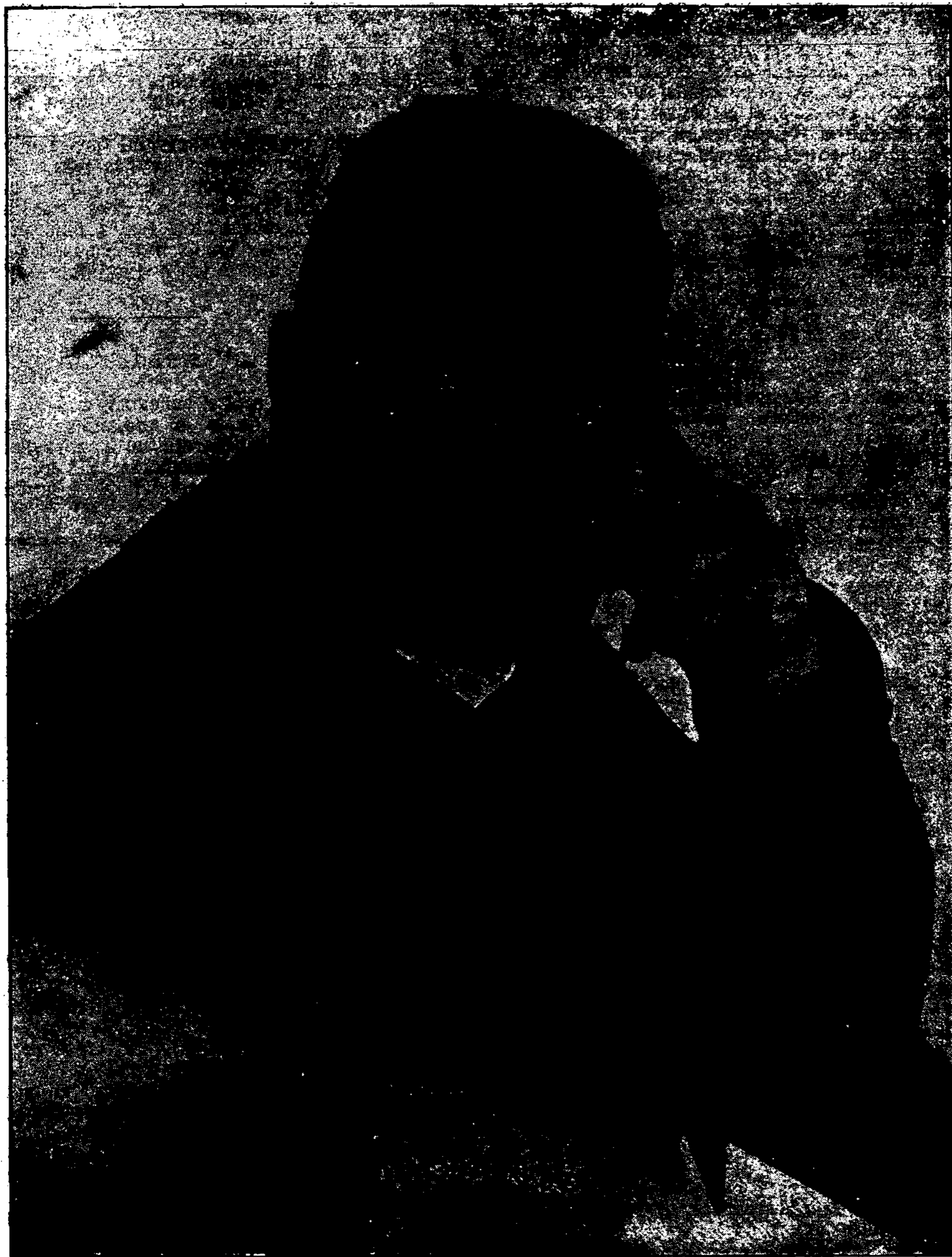

KARYS

Kaina 30 ct.

Nr. 28

Respublikos Prezidentas

A. Smetona liepos 5 d. 9 val. išvyko į Palangą vasaros poilsiu. Palangoje gyvens pusantro mėnesio.

Išvažiuojančio Respublikos Prezidento palydėti stotin atvyko ministrų kabineto nariai su ministru pirmininku p. Tūbeliu priešaky, aukštoji karo vadovybė, diplomatinio korpuso nariai ir visa eilė p. Prezidentui artimesnių žmonių. Kariška garbės sargyba (kuopa) su orkestru pagerbė išvažiuojantį R. Prezidentą pailsėti.

Politikos apžvalga.

Kaip angliai siūlo išspręsti karo skolų reikalus. Šiomis dienomis angliai iškėlė karo skolų konferencijai memorandumą (plačiai išdėstyta, motyvuota rašta), kuriuo pasiūlytas tam tikras būdas šiam reikalui išspręsti. Šis būdas yra kompromisinis, pagal jį reikia Vokietijos mokėjimo reikalą palikti atvirą, bet reikia kol kas taip sutvarkyti, kad nebūtų Vokietijai trukdoma savo ūkis atstatyti, kitaip iš tos skolų mokėjimo paimamos gali kilti visiškas Europos ekonominis suirimas.

Kadangi šis pasiūlymas visiškai nepanaikina karo skolų mokėjimo, bet tikrai palieka šį reikalą atvirą, tai reikia manyti, kad ir Prancūzija su juo sutiks. Tuo atveju šis reikalas kol kas būtų išspręstas. Be to, šioji konferencija kol kas jokių vaisių nėra davusi. Per privačius pasikalbėjimus tarp Anglijos, Prancūzijos ir Vokietijos ministrų — pirmininkų paaiškėjo, kad visi nori šį reikalą visiškai išspręsti, bet nė vienas nenori nusileisti. Jei anglų pasiūlymas nebus priimtas, tai vėl teks karo skolų išsprendimą atidėti ir laukti naujos šiuo reikalu konferencijos.

Rimta Vokietijos vidaus padėtis. Per paskutines dienas Vokietijos vidaus padėtis pasidarė labai rimta. Be nesusipratimų ir riaušių tarp įvairių partijų ir kruvinių susirėmimų tarp hitlerininkų ir kairiųjų, dar kilo nesusipratimai tarp centralinės valdžios ir lokalinių valdžių (Vokietija padalinta į valstybes, kurios sujungtos vienos centralinės valdžios). Tie nesusipratimai kilo, kai centralinė valdžia vėl leido veikti hitlerininkų kariškoms organizacijoms. Kitų valstybių atstovai net paskelbė, kad jie šiuo atveju centralinei valdžiai nepasiduos ir neleis hitlerininkų organizacijoms veikti jų krašte. Kadangi šis nusistatymas buvo gana tvirtas, tai centralinė valdžia turėjo šiek tiek nusileisti ir kai kuriuose kraštuose vokiečių reicho dar uždrausta hitlerininkams savo uniformą dėvėti.

Šiaip ar taip Vokietijos vidaus padėtis rimta ir dabar jau kalbama apie kai kurių jos valstybių atsiskyrimą nuo reicho. Prie dabartinių aplinkybių Vokietijoje visko galima tikėtis.

Prancūzija, Lenkija ir Rumunija kartu pasirašysiančios nepuolimo sutartį su Sovietų Rusija. Spaudos žiniomis, šiomis dienomis bus pasirašyta nepuolimo sutartis tarp Lenkijos ir Sovietų Rusijos. Tačiau ši sutartis turi daug svarbesnės reikšmės, nes ją pasirašys kartu ir Prancūzija bei Rumunija. Prancūzija visuomet remia Lenkiją, todėl ir labai svarbu, kad ir Prancūzija pritarė šiai sutarčiai. Visiškai aišku, kad iš karto ši sutartis buvo sudaryta Prancūzijos raginiu. Taip pat Rumunija turi savo sąskaitas su Rusija ir todėl bendradarbiauja su Lenkija. Dabar, vadinas, visas trejetas pripažino, kad reikia taikoj su Sovietų Rusija gyventi, nes susirėmimai gali kenkti abiem pusėm.

Maršalas Pilsudskis ruošiasi karui. Paskutinėmis dienomis lenkų diktatorius maršalas Pilsudskis aplankė visą eilę kariuomenės dalių ir tvirtovių, kurios turi svarbos lenkų strategijai. Taip pat netrukus atvyksta į Lenkiją Rumunijos karalius ir jam dalyvaujant bus didžiuliai kariuomenės manevrai. Šie įvykiai sukėlė nepasitenkinimą Sovietų Rusijos politiniuose sluoksniuose, nes į tai žiūrima, kaip į susitarimą tarp Rumunijos ir Lenkijos prieš Sovietus. Tuo pat metu pranešama, kad buvo sudaryta nepuolimo sutartis tarp Sovietų Rusijos ir Lenkijos, kurią taip pat pasirašo Rumunija ir net Prancūzija. Todėl sunku pasakyti, ar tai vėl lenkų klaida, ar kariuomenės vizitavimas yra nepuolimas.

Amerikos prezidento rinkimų išvakarėse. Netrukus turi būti renkamas naujas Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentas.

Tai svarbus įvykis Amerikos politiniame gyvenime, nes ten prezidentas vaidina labai stambų vaidmenį. Amerikoje prezidentas pats skiria ministrus ir gali juos pašalinti ir pan. Todėl nestebėtina, kad dėl tų rinkimų Amerikoje eina smarkios varžytynės. Tik laimė, kad ten varžosi tik dvi partijos (respublikonai ir demokratai). Prieš kiekvienus rinkimus tos partijos sušaukia kongresą ir ten nutaria ką išstatyti kandidatų į prezidentą. Šiomis dienomis buvo sušauktas demokratų partijos kongresas. Per šį kongresą buvo smarkiai užpulti republikonai, kurie dabar per savo prezidentą Hooverį valdo. Reikia manyti, kad dabar dėl krizės gal demokratai ir laimės, nes jiems dabar bepigiu kaltinti republikonus, kad krizė Amerikoje gavo tokias aštrias formas tik dėl jų kaltės.

Kinų — japonų konfliktas vis dar nesutvarkytas. Nors nuo japonų — kiniečių kruvinių konfliktų jau praėjo beveik pusmetis, bet dar Tautų Sąjunga užimta šio ginčo tvarkymu. Šiomis dienomis tam reikalui paskirta komisija pareiškė, kad jos pranešimas dar neparengtas, nes negalėjo visiškai padėti iširti. Tuo tarpu kiniečiai nepatenkinti, kad japonai nori pripažinti naują Mandžūrijos valstybę (aišku, tikslu kliudyti Kinijai). Matyti, kad Tautų Sąjunga bus priversta pranešimo terminą pratęsti, nes reikalas vis vien dar toli gražu nesutvarkytas.

Užmegsta prekybos santykiai tarp Lietuvos ir Anglijos. Šiomis dienomis buvo nvykęs į Angliją Lietuvos valstybės atstovas, kurio kelionės tikslas buvo užmegsti prekybos santykius su Anglija. Mums tai labai reikšmingas įvykis, nes į Angliją galima eksportuoti žemės ūkio produktus ir iš ten importuoti akmenines anglis ir mašinas. Dėl to ir pavyko susitarti ir mes galėsime iš ten anglis importuoti labai patogiomis kainomis.

Vieno „Kario“ bendradarbio sukaktis.

Š. m. liepos mėn. 2 d. sukako lygiai 20 metų, kai „Kario“ redakcijos sekretorius ir jo nuolatinis bendradarbis Stasys Butkus pradėjo savo literatūros ir žurnalistikos darbą. Pirmas jo rašinys buvo išspausdintas 1912 m.

Redakcija ir bendradarbiai linkime mylimam Jubiliatui ilgiausių ir vaisingiausių metų!

Kareivio alga.

— Drauguži, paskolink 40 centų, — prašo eilinis Vaičiulis savo draugo Stankūno, — nėra už ką nusipirkti batams kremu. Poryt, gavęs algą, gražinsiu.

— Še, imk visą litą, — paduodamas baltą pinigėlį sako Stankūnas, — jei turėčiau daugiau, tai dar pridėčiau. Su gražiniu nesirūpink — parvyksim į atsargą, tada galėsi ir gražinti. O kas link algos, tai nei aš, nei tu jos negauname.

— Kaip tai negauname?! — nustebęs Vaičiulis, — juk kas mėnuo po 5 litus mums išmoka. Ar tai ne alga? A? —

— Taip, išmoka, tik nieku būdu negalime tų pinigų skaityti alga. Juk, argi tai būtų garbinga reikalauti algos už Tėvynei trumpą patarnavimą, tuo labiau, kad mes Tėvynei dar ir taip daug kuo esame skolingi.

— Na, tad kas gi bus tie gaunami penki litai? — susimąstęs klausia Vaičiulis, — iš tikro, negaliu suprasti?

— Aš juos suprantu taip, be to, ir viršila tą patį pasakojo, — aiškina Stankūnas, — kad jie išmokami būtinoms kario smulkmenoms įsigyti, pav. kremas batams, adatos, degtukai ir t. t. Nes jos per savo smulkumą mūs vyriausybei labai nepatogu išdalinti. Todėl ji dėl patogumo ir išmoka pinigais.

— Nepaprastas ačiū už tai tau, drauguži, — dabar suprantu, kad mes už tarnavimą Tėvynei algos negauname ir tuom galime didžiulis — nudžiugo Vaičiulis. *B. Girčys*

Filmų žvaigždė — Amerikos legijono garbės pulkininkas. Populiari Amerikos filmų artistė Joan Bennet neseniai gavo nepaprastą moterims titulą. Jos garbei buvo Hollywoode surengtas banketas, kuriame ją oficialiai išrinko Jungtinių Amerikos Valstybių artilerijos rezervo garbės pirmininkė — pulkininkė. Ta garbė buvo suteikta Joanai Bennet todėl, kad ji savo laiku daug padėjo Amerikos kariuomenei ir parodė didelę drąsą karo laukuose.

Laidžia Vyr. Štabo Sp. ir Švt. Skyrius.

Redaktorius plk. Itn. Kuizinas.

SKELBIMŲ KAINA pagal susitarimą. Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės aikštė, „Karys“. Telef.: per Vyr. Štabą 56 nr. **KAINA:** visiems metams 8 lt., 6 mėn. 4 lt., 3 mėn. 2 lt., 1 mėn. 1 lt. Užsieny, be Vokietijos, Latvijos ir Estijos, dvigubai.

LITUVOJ KARIJOMENĖS SAVAITINIS LAIKRAŠTIS

XIV metai

Kaunas, 1932 m. liepos 7 d.

Nr. 28 (684)

Resp. Prezidento A. Smetonos žodis,

pasakytas birželio m. 30 d. (laidojant Maironį)

Skamba ir žvanga, gaudžia varpai
Liūdna ir skaudų leisdami ganda
Vėl paviliojo žmogų kapai
Dieną į dieną tiek jų atranda.

Maironis.

Ką gi šiandien mums paviliojo? Nepaprastą žmogų... Varpams liūdnei sugaudus, čia tiek daug žmonių susirinko. Ne bet ką, o Maironį mums paviliojo kapai. Liūdi ir gedi jo artimieji, gaili jo ir visa Lietuva, jo didžiai mylota, jo didžiai gražiai išdainuota, jo laisvėn pašaukta.

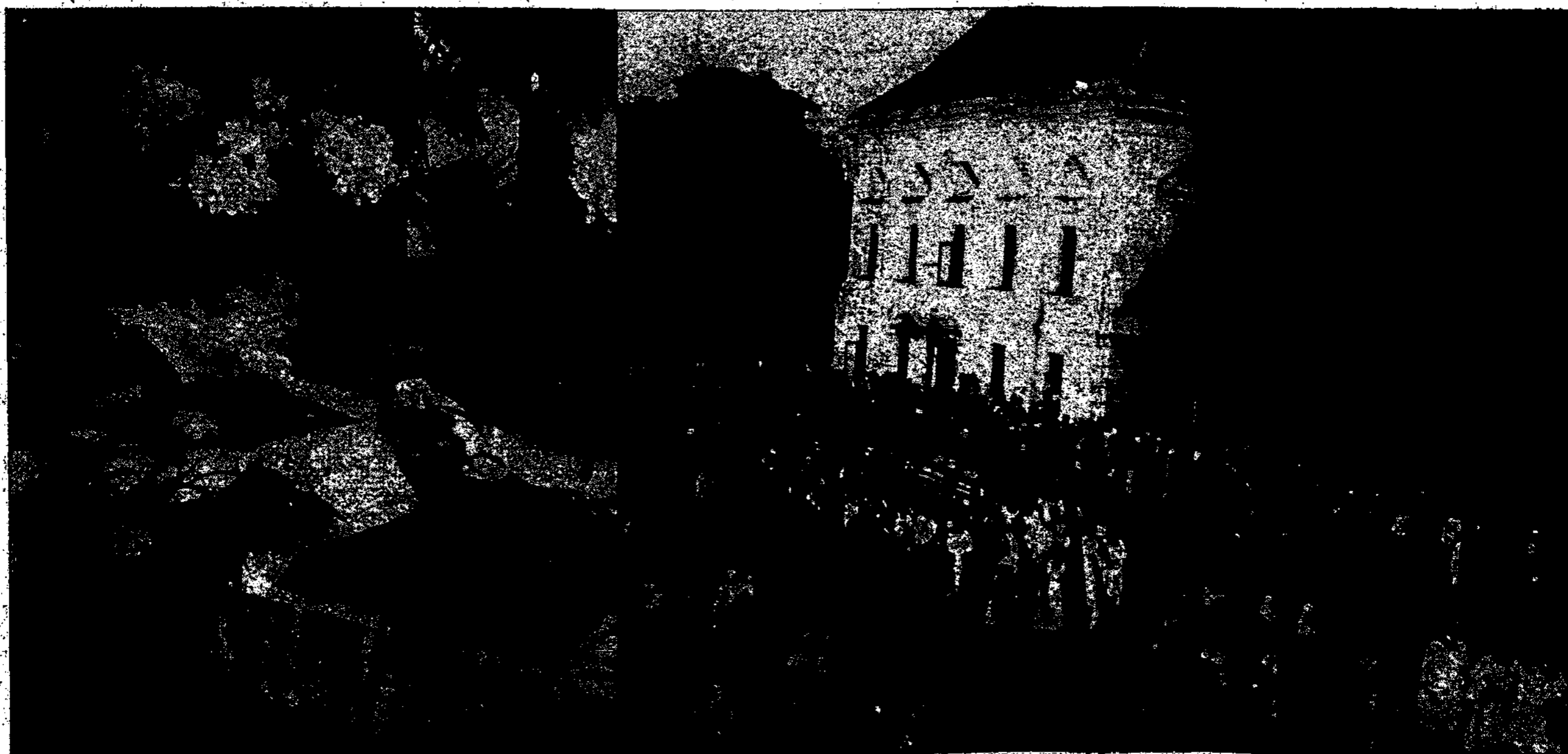
Maironiui buvo lemta stangriai pergyventi visi mūsų tautos vargingo atgijimo tarpai, jam buvo lemta jie nušviesti savo sielos ugnimi. Brėkstant Aušrai pažadintas, atgijimo Varpui skambant iš anopus Nemuno, jis prakalbo savo galingu balsu tyrai lietuvių šamonei. Jį išgirdo ir suprato mūsų jaunoji karta.

Prieš kelis metų dešimtis vengu aplinkui buvo Lietuvoj. Taip visa rodė savo ir betgi nedrąsu. Kaimas, nors lietuviškas, tačiau bežadis ir beraštis, ru-

sų priespaudos sukaltas. Rusas valdininkas prie mūsų leisgyvės tautos budėjo ir laukė palaikų iš jos. Klebonija ir dvaras nutautė, sulenkėję. Lietuvių kalbos tenai beveik nebegirdėti. Tik kur - ne kur jaunuolis mokinyš ar koks studentas iš po šiaudų pastogės kilęs, pajusdavo kažko nepaprasto savy, kažkokio nerimo šviesaus, malonaus senovės ilgesio ir vilties truputį, kad saulė pro debesis sušvis tam kraštui, kurs Lietuva vadinasi.

Tik jaunikaitis, kurs stipriai jaučia ir daug valios turi, galėjo ryžtis padaryti negalimą daiktą: prikelti savo tautos apmirusią šamoną. Neužtenka stipriai ir gražiai jausti, reikia dar mokėti savo gražus jausmas dailiu žodžiu išreikšti. Reikia būti poetu. Toks buvo Maironis, mokslą išėjęs jaunikaitis.

Lietuvos garsioji praeitis jį žavi, Lietuvos dabarties sunkią buitį jis nori įveikti. Siekia skaisčios atarties. Jis gieda naują giesmę jaunimui, naują idėją skelbia jam. Tą idėją — prikelti Lietuvą — jaunimas te-supras.

Maironis karste.

Maironio kūno eksportacija į baziliką (pro Rotušę). (Ek. K. B-vės foto).

Savo lyrika Maironis atskleidžia mums daugybę išsvajotų paveikslų. Dabartis jam susisiečia su praetimi. Savo poetišku regėjimu rodo jis lietuviams laisvą ir laimingą tėvynę. Bet kelias į ją dygliuotas. Į garbę tenka eiti per skausmus. Maironies dainos, muzikos lydėtos, virsta giesmėmis, kaip ir tautos himnais. Niekur nusiminimo, visur nesulaužoma viltis, kad Lietuva atgys, nors ir skausminga.

Atsibus tėvynės sūnūs,
Didžią praetį atsiminę;
Pagimdys vargai galiūnus,
Ugnimi uždegs krūtinę!

Koks nepaprastas tikėjimas, kiek valios trykšta iš tų žodžių. Jo poezija dažnai virsta malda, gilaus religijos jausmo įkvėpta. Jo lyrikoje atsimuša Lietuva su savo kryžiais, kloniais ir šlaitais, žaliomis gliuonimis ir upėmis. Viskas savo ir taip artima, ir taip miela. Tėvynės meilė pirmučiausia. Ir svetur būdamas, Maironis mąsto apie ją, apie jos grožį ir laimę. Masnus svečios šalies gyvenimas jo nepritraukia, o tik padidina savo tėvynės ilgesį. Jis pats nusimano apie tą savo dorybę, dėl to didžiudamasis taria:

Jau niekas tavęs taip giliai nemylės,
Kaip tavo nuliūdęs poetas!

Argi ne tiesa?.. Visur ir visadas tas pats, savo mylimą šalį išžiūrėjęs, ją išimylėjęs. Kokia jos garsi senovė, koks gražus jos pavaizdas. Mylėkite, broliai ir sesutės, ją taip karštai, kaip aš ją myliu. kiek ji verta mūsų meilės!

Kas nesirūpina savąja tauta ir ją pamiršta arba jos atsižada, tai yra nevertas žmogus. Rūstaus įkvėpimo paimtas, mūsų poetas smarkų žodį randa tokiems. Tautos pabėgėliais vadina juos, palikusius kovos lauką, savo kraštą. Kaip Senojo Testamento pranašas, jis spėja silpnadvasiams visokią skurdą ir negarbingą pražūtį. Ko bevertas nutautėlis bajoras ar kaimiečio sūnus, įgijęs mokslą ir betgi pamiršęs savo tautai pareigą ir meilę.

Nuo lyrikos į poemą, nuo poemos į dramą. Tais savo kūriniais Maironis piešia mums Jaunosios Lietuvos paveikslus, praveria mums didingosios lietuvių senovės uždangą, kad pamatytume, kokia ji graži, ir kad ją pamiltume. Ir Lietuvos istoriją parašęs duoda mums. Tepamatome, kaip mūsų protėvių gyvenimą, kaip jų mokėta grumtis su priešais, kovoti su jais ir mirti už savo krašto laisvę. Semkitės iš to dvasios lobyno ateičiai.

Į darbą, broliai, vyrs į vyrą,
Šarvuoti mokslu atkakliu!
Paimsim arklą, knygą, lyrą
Ir eisim Lietuvos keliu!

Meilė ne tuščia svajonė, kada ji vieningu darbu pasireiškia. Iškilus pasaulio gaisrui, pasirodė jo vaisiai. Jaunimas ėjo Lietuvos keliu, dėl to atgavo laisvę. Bet be Vilniaus... Gedi ir ilgisi jo visa lietuvių tauta. Maironis savo paskutinėje poemoje dėl to lyg testamentu mums primena;

O Vilniaus neužmiršk, lietuvi!
Čia ne tiktai, kad praetis,
Čia tavo irgi ateitis!
Čia kova vedama už būvį.

Jam pasižada jaunoji karta neužmiršti. Ji — gieda giesmę; — „Mes be Vilniaus nenurimsim!“ ... Iyvyko tai, kās taip Maironies svajota; Lietuva atgijo laisva. Ji baimė ima tačiau, kad lietuviai neprarastų ką taip sunkiai, bet stebuklingai atgavo. Partijų nesantarvė ji baido;

Kada, o Viešpatie, kada
Siaurųjų partijų liga
Nustos mus nelaimingus ėsti?

Tai lyg šaukiasi Aukščiausiojo pagalbos, tai kaip ir paskutinė mūsų pranašo dainiaus malda, kad Jis pagydytų mylimą šalį nuo tos ligos, kuria serga gan greit visas pasaulis.

Maironį dar jauną vargino šis abejojimas:
Jei po amžių kada skaudūs pančiai nukris,
Ir vaikams užtekės nublaivęs dangus,
Mūsų noras ir kančios, be ryto naktis
Ar jiems besuprantamos bus?

Tas jo abejojimas yra vyresniųjų kartų abejojimas: Ar supras tie, kurie po mūsų bus? Pančiai nukrito ir žvilga mums blaivus dangus. Mūsų eilė dirbti, kad ateinančios kartos atjaustų ir atjautusios suprastų, kokių vargų vargta ir kokių kovų kovota, kol laisvė atgauta savo tautai. Atiduodami užsipelnytą pagarbą mūsų dainiui, daug kančių kentėjusiam ir nemaža džiaugsmo patyrusiam, prie jo karsto pasižadame dirbti ir su juo drauge melstis:

Neapleisk, Aukščiausias, mūsų ir brangios tėvynės!

Susikaupkime, vyrai!

Sukaupkime, vyrai, ugningąją galią,
Pakelkime koją kaip milžinai tvirtą
Ir trenkim kaip vienas į kietąją žemę,
Kad žemė drebėtų, kad kibirkštys skeltųs.

Pakelkime koją, sudrebinkim žemę,
Kaip būsiman žygin į Vilnių išėję...
Parodykim, vyrai, kad viską mes galim,
Kad pastangos, darbas veltui nenuėjo.

Prispauskime buožes, prispauskim galingai,
Jau groją orkestras, širdis liepsnas mėto,
Ir vargas ir kliūtys kaip sapnas prađingo,
Smėliuotas rajonas — gražiausias parketas.

Jau kelkime kojas, jau ženkime, vyrai,
Jau šaukia orkestras užgrūdintas širdis... —
Už vardą garbingą, už garbę tėvynės,
Už būsimą didį žygi į Vilnių.

J. s. p. St. Daunys.

MAIRONIUI MIRUS.

Daug buvo rašoma ir kalbama apie Maironį, kada jis buvo gyvas. Tą pat matome ir jam mirus. Jei apie gyvą asmenį nepatogu viską atvirai rašyti ir viešai skelbti, tai su numirėliu elgiamasi atvirkščiai. Nors senieji romėnai ir mokė minėti mirusius gerai arba niekaip, tačiau to niekas nežiūri, ypač kada reikia visašališkai pažinti žymių asmenų kūrybą. Savaimė suprantama, kad žmogaus kūryba, be gabumų ir genialumo, dar pareina nuo jo asmens gyvenimo, nuo aplinkumos. Tai ar to nežinodamas galėsi teisingai suprasti ir visašališkai vertinti pačią asmens kūrybą? Žinoma, ne. Tą reikalą galėtumėm įrodyti pasaulinių ir mūsiškių garsiųjų rašytojų ir kitokių garsenybių pavyzdžiais, bet tai nėra mums tikslas: mes čia nesimame plačiu mastu vertinti Maironio ir jo kūrybos, mūsų uždavinys siauresnis. O jei priminėm priešmirtinius ir pomirtinius raštus apie Maironį (jo kritiką), tai tik dėl to, kad pasakytumėm, jog iš jų dar negalima tikrai išvesti, kas buvo Maironis lietuvių tautai, kas yra jo kūryba, kodėl ji buvo tokia, o ne kitokia ir t.t. Tai ateities literatūros kritikų darbas. Šiandien mums užtenka, kad svarbiausią kritiką Maironis yra praėjęs: *visa tauta jį yra pripažinusi savo didžiuoju numylėtu poetu. Tokiu jį laiko ir kariuomenė.* Tai rodo ne tik ta išviršinė matomoji pagarba, kuri buvo kariuomenės pareikšta lydint Maironį į amžinojo poilsio vietą, bet ir jo raštų skaitymas, dainų dainavimas, temų gvildenimas ir teatrinių vaidinimų rimtas vertinimas. Dėl ko taip yra, bendrą atsakymą duoda E. Radzikauskas, kalbėdamas apie Maironio liriką¹⁾.

„Vyriausieji josios pradai — tai didžiausias tautiškas, tiesiog džiūgaujanti tėvynės meilė, giliausias religingumas, švelniausia meilė ir, pagaliau, krikščioniškas atsižadėjimas: savęs, įgimtų žmogiškų savo širdies troškimų ir žmogiškai jaučiamos asmeninės laimės dėl jo pareigos jiems įsakomų kitų siekimų.

Tautiškumo pradai duoda jam apskiai temų: dingusi, o tokia žavi senosios laisvos Lietuvos praeitis; galiūnų sentėvių žygiai; kilnus tos laisvės ir galybės ilgesys; nuoširdus susižavėjimas josios laukų ir girių grožiu; skausmas dėl tėvynės vargų (rusų laikais) ir dėl jos vaikų dvasinio sumenkėjimo, ištautėjimo ir k. Bet tautiškumas duoda jam vilties, kad ta buvusi laisva ir galinga Lietuva turės nubusti, kad vargai vėl pagimdys galiūnų. Ta viltis, sustiprinta pasitikėjimu Dievo Apvaizda, *kelia jame žygio pasiryžimą, j kurį jis raginte ragina visą tautą.* Tasai tautiškumas, Lietuvai atgavus laisvę, kelia jam džiaugsmo ir *dar didesnio pasiryžimo toliau varyti laisvės žygį — klastingai pavergto Vilniaus vadavimą.* Iš kitos pusės Maironio tautiškumas liepia jam smerkti ir plakti tautos išgamas, atsimetėlius, kilnių jaunystės siekimų mindžiotojus, o nepriklausomos Lietuvos laikais — sugedusius karjeristus ir „nenuoramas rėksnius“.

Ką reiškė Maironio kūryba tautos išvadavimui ir jos kariams, teisingai nušvietė prof. kan. Česnys bazilikoj prie karsto:

„Mūsų tautiškojo atgijimo kovotojai žadino tautą keltis, bet ji kėlėsi pamąžu. Štai ateina Maironis su savo užburtomis, širdį labiau plakti verčiančiomis

dainomis. Jis prabilo ir, lyg atradęs užburtas kanckles, paleido naujus garsus į miegančią tautą. Paleido tokius garsus, *kad sudrebėjo širdys ne tik mokyto, bet ir pačios liaudies, ypač jaunimo.* Tauta tada pradėjo skubiai busti iš tautiškojo miego. *Patekėjo nauja greito prisikėlimo viltis.* Užsidegė tautos jaunųjų sūnų krūtinės. Visi griebėsi tautiškojo darbo. Maironio stebuklinga įtaka ypač pasireiškė pavojingais mūsų tautai laikais. *Kada reikėjo tautos sūnums su ginklu iškovoti laisvę, jų širdys buvo Maironio uždegtos. Nebūtume matę be jo dainų to, kad seneliai, tėvai ir sesutės laimintų ir ragintų savo sūnus ir brolius eiti ir dėti savo gyvybę ant tėvynės aukuro“.* Čia mes pridėsime, kad be Maironio paskleistos galingos dvasios nebūtų atsiradę ir tiek didvyrių, kurie pusplikiai, pusbadžiai būtų ėję mirti tikėdami, kad jų mirtis prikels Lietuvą ir duos naują gyvenimą tautai.

Maironio minėjimo metu prie Laisvės statulos (Karo muziejaus sodnely) (Ek. K. B-vės foto).

Todėl mums belieka visa širdimi prisidėti prie savo Vyriausiojo Vado, Respublikos Prezidento A. Smetonos žodžių:

Atiduodami užpelnytą pagarbą mūsų dainiui, daug kančių kentėjusiam ir nemaža džiaugsmo patyrusiam, *prie jo karsto pasižadame dirbti ir su juo drauge melstis: Neapleisk Aukščiausias mūsų ir brangios tėvynės!“*

Didis tautos vyras mirė, bet jo galinga dvasia pasiliko tarp mūsų. Mes toliau maironiškai dainuosime, maironiškai mylėsime tėvynę ir tautą. **Lts.**

¹⁾ Radzikausko vertinimą esame suprastinę, kad jis būtų suprantamesnis.

Palydint didj dainių ten... iš kur jau nebegrižtama.

Praeitame numery trumpai pranešėme, kadi mirė didis mūsų tautos atgijimo dainius ir pranašas Maironis. Šiandien šis mūsų tautos žadintojas, jaunosios Lietuvos vaidila, pasitraukęs iš mūsų tarpo ir amžinai nutilęs, atsigulė į tylųjį kapą, iš kurio daugiau į mus nebeprabils. Tik jo galinga dvasia, amžinai likusi gyva mūsų tautoj, primins mums tolimą ir netolimą mūsų praeitį, guos ir stiprins mus ir kartų kartas kovoj dėl mūsų tėvynės gerovės ir šviesios ateities.

O taip neseniai jis dar buvo mūs, gyvųjų, tarpe. Birželio mėn. vidury dar jis visai gerai jautėsi ir buvo išvažiavęs į svečius. Svečiuose susirgo ir birželio 18 d., grįžęs į Kauną, iš geležinkelio stoties tiesiog nuvyko į miesto ligoninę. Gydytojams apžiūrėjus, pasirodė, kad ligoniui susilaikęs šlapumas. Širdis buvo susilpnėjusi, inkstai blogai veikė ir temperatūra buvo pakilus iki 40°. Tą pačią dieną gydytojas padarė ligoniui nedidelę operaciją. Po operacijos ligonis gerai jautėsi ir buvo jau beveik sveikstas, bet naktį į birželio 28 d. jo sveikata netikėtai pablogėjo. Pradėjo silpnėti ir birželio 28 d. rytą 2 val. 30 min. jo gyvybė ramiai užgeso.

Tuoju po mirties a. a. Maironis iš ligoninės buvo pervežtas į savo butą ir ten pašarvotas. Tą dieną jį aplankė keli tūkstančiai žmonių. 13 val. aplankė Respublikos Prezidentas su ponia, ministras pirmininkas p. Tūbelis ir kiti ministrai, daug aukštųjų karininkų ir valdininkų. Birželio 29 d. 7 val. rytą velionies kūnas iškilmingai perkeltas į Kauno metropolijos kunigų seminarijos bažnyčią. Visą dieną velionį lankė daugybė žmonių. Iš viso tą dieną aplankė jį arti 20.000 žmonių — įvairių tautybių, tikybių, pažiūrų ir užsiėmimų.

Vakare 19 val. jo kūnas perneštas į Kauno baziliką. Visą Rotušės aikštę, tą kelią, kuriuo buvo nešamas mūs didžio dainiaus karstas, nustojo karių eilės, atėjusios atiduoti jam paskutinę karišką pagarbą. Karių užpakaly nustojo didžiausios žmonių minios, o aplink bažnyčią tai buvo sunku ir prasigrūsti. Karių garbės sargyba susidėjo iš vieno bataliono (5 p. pul-

ko dviejų kuopų ir 2 p. pulko vienos kuopos).

Iš seminarijos bažnyčios pasijudino iškilminga didžiulė eisena. Jos priešaky bažnytinės ir studentų, moksleivių bei kitų organizacijų vėliavos, keliasdešimt vainikų, organizacijos, kunigų seminarijos choras ir aukšti dvasininkai su Vilkaviškio vyskupu A. Karosu priešaky. Paskui karstą eina švietimo ir susisiekimo ministrai ir kiti vyriausybės nariai, daug aukštųjų karininkų, universiteto profesoriai, velionies giminės ir draugai ir didžiulė žmonių minia. Velionies auklėtinių klėrikų nešamas karstas iš lėto išnešamas pro kunigų seminarijos bažnyčios vartus į Rotušės aikštę. Kariška komanda. Ir viso bataliono šautuvai pakyla nuo žemės ir visų karių veidai nukryps ta į karstą pagerbti tautos žadintoją. 5 pėst. pulko orkestras užgroja gedulo maršą. Besileidžiančioji vasaros saulutė paskutiniaus savo spinduliais apiberia blizgančius karių durtuvus, kurie sustingsta karių rankose pagerbti tą tautos žadintoją, kuris savo galinga daina žadino Lietuvos jaunimą paimti į savo rankas ginklą ne kitus pavergti, bet garbingai savo tėvynę ginti, gražinti senąją Lietuvos garbę, prikelti milžinų laikus ir iškovoti mylimam kraštui laisvę ir nepriklausomybę. Gedulinga eisena pro kareivių špalerius ėjo aplink Rotušės aikštę. Visą laiką kareiviai gerbė šautuvais.

Birželio 30 d. 7 val. rytą bazilikoj prasidėjo pamaldos už velionį. Atvykę Karo mokyklos kariūnai bazilikoj išsirikiavo špaleriais. Prie karsto buvo pastatyta kariūnų kavaleristų garbės sargyba. Gedulingų pamaldų metu prie karsto taip pat atsistojo ir „Neo-Lithuanios“ studentų garbės sargyba. Po ekzekvijų mišias laikė Vilkaviškio vyskupas A. Karosas; grojo 5 p. pulko orkestras.

10 val. 30 min. atvyko į baziliką Respublikos Prezidentas A. Smetona su ponia. Jau anksčiau buvo susirinkę ministrai, Vyr. Štabo viršininkas gen. št. gen. ltn. Kubiliūnas, kiti aukštieji karininkai, įgulos viršininkas, dalių vadai bei įstaigų viršininkai, daug vietos įgulos karininkų, Latvijos ministris Lietuvai p. Liepinis, Anglijos pasiuntinybės chargé d'affaires

p. Preston, būvusieji ministrai, visuomenės veikėjai ir kt. aukštesni asmens. Be to, prisirinko daugybė įvairiausių žmonių, be tikybos tautybės, pažiūrų ir profesijos skirtumų, net ir iš provincijos. Įvairiausios organizacijos susirinko su savo vėliavomis ir vainikais. Iškilmingas gedulo mišias laikė arkivyskupas-metropolitas J. Skvireckas, asistuojant kan. Tumui ir kan. Jakubauskui. Be to, per mišias dalyvavo Vilkaviškio, Panevėžio ir Kaišiadorių vyskupai, daug pralotų, kanauninku ir kunigų, net ir iš provincijos. Per gedulingas mišias giedojo operos solistai Kipras Petrauskas, Lipčienė, Nagrodskis ir operos choras. Po mišių ilgą pamokslą apie velionį pasakė Vytauto Didžiojo universiteto prorektorius kan. B. Česnys.

Po pamokslo arkivyskupas J. Skvireckas su vyskupais, kapitula ir kunigais nuėjo prie karsto. Po „Liberate me Dominus“ iškilminga eisena pasijudino iš bazilikos. Sugaudė bažnyčių varpai ir brangaus mūsų tautos žadintojo karstas palengva pradėjo leistis nuo katafalio. Didis dainius Maironis eina ten... iš kur jau nebegriš. Gedulo eisena palengva slenka prie bazilikos požemio, kur amžiams mūs dainius atsiguls ilsėtis. Karstą lydi Valstybės Galva, Respublikos Prezidentas, A. Smetona ir kiti aukšti vyriausybės ir kariuomenės atstovai. Šventorius ir gatvės užplūstos minios. Choro giesmės ir kariško orkestro gedulingi aidai dar labiau sukelia minios liūdesį. Juk jau su Maironių skiriamasi amžinai.

Paskutinį atsisveikinimo žodį tarė Respublikos Prezidentas (jo kalbą skaityk šio numerio vedamajame). Po jo kalbos orkestras sugrojo gedulo maršą. Malda... po jos tautos žadintojo ir didžiojo dainiaus karstas nusileido į bazilikos požemius ir velionis atsigulė grėta kitų toj pačioj vietoj palaidotų Lietuvai brangių asmenų: vyskupo M. Valančiaus, Petro Vileišio ir kt. Maironio karstą apklojo ir apsupo keliasdešimt įvairiausių vainikų: Respublikos Prezidento, vyriausybės, kariuomenės vadovybės, savanorių kūrėjų, atsargos karininkų ir daugelio įvairių kitų organizacijų, net ir nelietuvių.

MASKAVIMAS.

(Žiūr. „Kario“ 27 nr.).

Vieno maskavimas. Prieš maskuosiant daiktą reikia panagrinėti, iš kokių požymių jį pažįstame. Požymiai, iš kurių daiktas matomas, vad. demaskuojančiais požymiais. Maskuojant daiktą, reikia pašalinti arba susilpninti jojo demaskuojančius požymius.

Atskirą karį demaskuoja įprasti žmogaus figūros, veido ir aprangos bruožai. Dar labiau jį demaskuoja municijos ir rūbų spalva ir ypač metaliniai ar lakuoti žibanti daiktai, k. a.: sagos, kepurės nagelis, kokarda, šautuvas, durtuvas ir t. t. Be to, iš lėktuvo atskiri šauliai šviesiame paviršiuje — k. a.: ant kelio, sniego, — matomi tamsiomis dėmėmis, kurių šešėliai dėmes dar padidina. Einant ar bėgant iš tolo krinta į akis rankų ir kojų virpėjimai ir atstumų kitėjimai tarp žmogaus ir vietos daiktų. Naktį kareivį išduoda rūkymas, kosėjimas, kalba, ginklų ir municijos žvangėjimas ir einant ar bėgant kojų bildesys.

Kario maskavimui rūbai siuvami slepiamos spalvos (geriau būtų dėmėmis dažyti), daugumoje atitinkančios vietos aplinkumai. Vietoje netalinių sagų rūbuose — kabės ar nedžiaga apsiūtos sagos; kepurės nagelis, diržo sagtis apsiūta slepiamos spalvos medžiaga; šalmų, katiukų, kastuvėlių ir ginklų šurkštūs paviršiai turi būti dažomi, kad prieš saulę nežibėtų. Priešo aki-vaizdoje vengti plikų vietų ir šviesių paviršių (sniego, smiltyno, kelio važiuojamos dalies ir p.). Reikia kuo plačiausiai naudotis vietos daiktais ir žemės paviršiaus raukšlėmis. Tam tikrais atvejais reikia plačiai vartoti atitinkamos spalvos apsiaustus: žiemą baltus, kitu metu dėmėmis dažytus. Kelti, gulti iš lėto, nuo vieno iki kito vietos daikto peršliaužti tinkamai apsikaisius žalumynais, lapais ir t. t. Einant ar pasitaisant rankomis nemosuoti. Pastebėjus prieš lėktuvą ar naktį apšvietus prieš prožektoriumi, gulti į daiktų šešėlius ir nejudėti. Staiga užklupus prožektoriumi, pasilikti toje pačioje padėtyje ir nejudėti. Įeinant į kaimą, viensėdį, neiti keliu, bet slėniais, patvoriais, padaržėmis ir t. t. Žvalgant naktį apšviesto namo vidų, nepriklikti prie lango, bet iš tolo pro krūmus, medžius išžiūrėti. Pereidinėjant miško prošvaistes, jas ap- lenkti ir eiti mišku; skynimus per-

šliaužti ir eiti krūmais, ir jų nesujudinti.

Dalių maskavimas postovyje. Postovyje kariuomenės dalį prieš oro žvalgai gali pastebėti iš taisyklingai sustatytų palapinių, ugniakurių, lauko virtuvių (jos išduoda kuopų skaičių), kareivių susibūrimų prie šulinių, virtuvių ir t. t., iš išmintų takų, padžiatų baltinių, taisyklingai sustatytų šautuvų gubų ir pan. Todėl stovyklai vietą reikia parinkti kiek galima daugiau turinčią vietos daiktų. Daugiausia tinka miškas, gyvenamieji punktai ir išraižyta vieta. Palapines reikia vartoti slepiamos spalvos arba dėmėmis dažytas. Negalima statyti palapinių taisyklingomis eilėmis, bet išmėtyti jas grupėmis prisitinkant prie vietos daiktų, k. t. po medžiais, krūmuose, prie trobų, tvorų ir t. t.; šešėlių pusėje ir prie esamų kelių bei takų. Ugnis, esant reikalingai, gali būti kuriama pamainomis ir tik po medžiais žemesnėse vietose, vartojant sausą kurą, kad mažiau būtų dūmų. Apsistojus, kiekvieno viršininko pareiga nustatyti ir paskelbti dalies maskavimosi tvarką, nustatyti vaikščiojimo tvarką ir takus; nurodyti kur baltinius skalbti, lauko virtuvių vietas ir kaip maistas ir vanduo turi būti imamas. Uždrausti bereikalingą vaikščiojimą, muziką, dainas ir t. t. Baltinius džiauti leidžiama tik miške, trobesiuose ir soduose. Apsistojus kaimuose, krosnis leidžiama kurenti tik kaimui įprastu laiku.

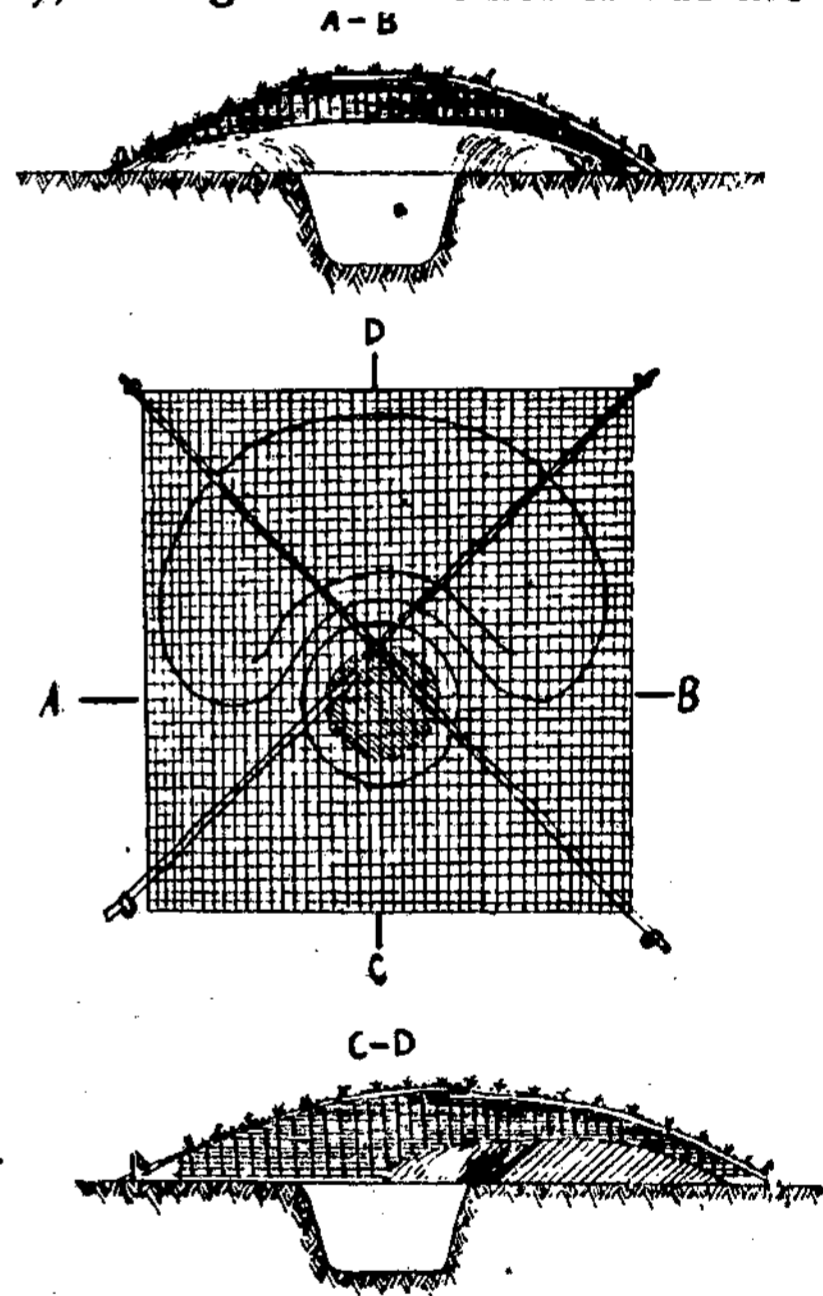
Norint sudaryti priešui stambios kariuomenės dalies postovio įspūdį, reikia atitinkamame plote iš karto kurti daugiau ugniakurų, žmonėms vaikščioti, išmindžioti takus, išstatinėti netoli medžių palapines ir t. t., bet visa tai daryti taip, kad priešui atrodytų, jog mes slepiamės, o visa, ką jis mato, tai neišvengiamai įvyksta.

Fortifikacijos darbų maskavimas. Stropiausias pastatų maskavimas nustoja reikšmės, o kartais net tampa žalingas, kada patys darbai yra priešininkui žinomi, nes visuomet priešas supras, kad maskuotuose įtvirtinimuose yra gynėjai, kurie jam gali kenkti. Todėl atliekant vietos įtvirtinimo darbus, reikia maskuotis nuo pradžios iki galo. Dažnai sunkiau yra paslėpti pats darbas, negu padarytas pastatas. Iš kitos pusės darbų maskavi-

mas suvaržo darbą ir žymiai pailgina jo atlikimo laiką. Kiekvieno pareiga prieš pradėsiant darbą apgalvoti jo paslėpimo būdus.

Darbus slepiant pirmučiausia turi būti panaudotos visos gamtinės priemonės: nakties tamsa, ūkana ir vietos daiktų uždangos. Kiekvienas karys visur ir visuomet turi mokėti tinkamai prisitaikinti prie vietos. Darbui paslėpti tik papildomai vartojami dirbtiniai būdai.

Daliai apsikasant dieną atviroje vietoje, kareiviai dirba po palapinėmis arba tinklais. Palapinė arba tinklas būsimo atskiro apkasos vietoje tiesiamas ant kryžmai į žemę įtvirtintų lankų iš šakų (žiūr. brėž. 8), arba gula ant žemės ir užsiklo-

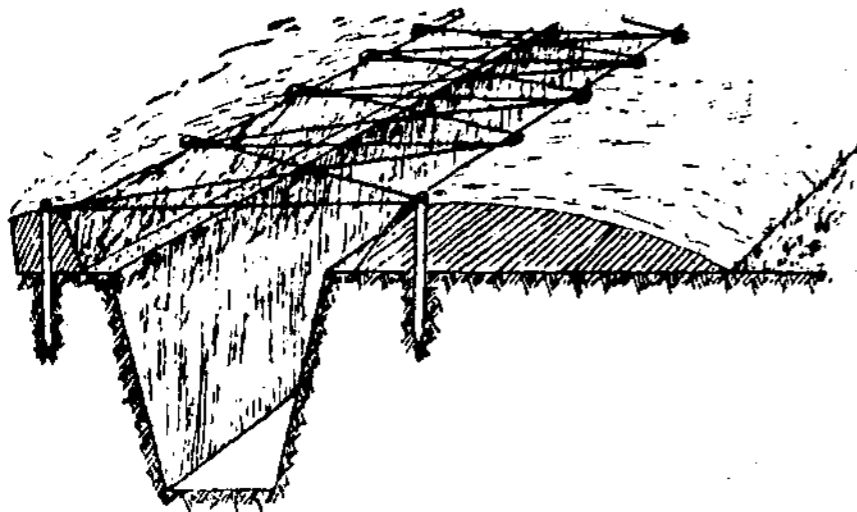
Brėž. 8. Tinklais maskuoti apkasal.

jęs palapine ar tinklu kasasi apkasą. Tinklai prieš tai prukaišomi šakelėmis su lapais ar spygliais, arba priraizgoma žolės. Tuo pat būdu neatitinkanti palapinės spalva suvienodinama su vietos bendra išvaizda apibarstant žemėmis, žole, šakelėmis ir t. t. Neturint nei palapinės, nei tinklo, šaulys pasirauna žolės, pasilaužo šakų ir t. t., kuriomis pridengia išmestą iš apkasos žemę. Viršutinės žemės sluoksnis ir velėna turi būti atidėta. Vėliau su ja dengiami pylimai.

Tuo pat būdu kasamos tarpais ir susisiekimo eigos. Vieną tarpą visiškai baigus, pasiruošama

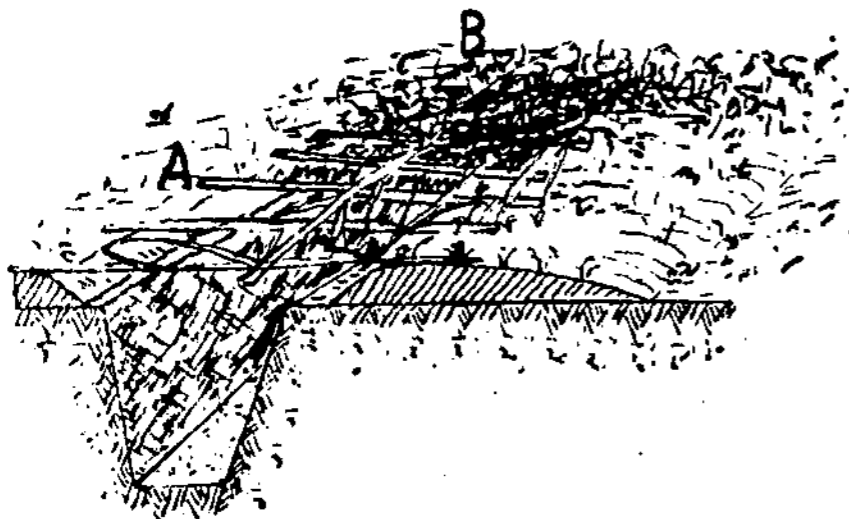
ir kasamas kitas. Žmonių išskirstymas vietoje ir atviros pozicijos užėmimas turi būti atliekamas kautynių skyriais, grandimis ar atskirais šauliais, žiūrint atstumo iki priešo ir kitų aplinkybių.

Kad iš viršaus priešo lakūnai nematytų ir ne taip ryškiai išeitų oro fotografijoje juos iškasus ir be to, kad vaizdas susilygintų su aplinkuma, atviroje vietoje dengiama vielos ar virvių tinklais arba skersai pertiesiama medžių

Brėž. 9. Vielos rezginiais dengti apkasai. Rezginys papildomas šakomis, žole ir t. t.

šakomis ir atitinkamai dengiama smulkiosiomis šakomis, žole ir t. t. Nesužėlusioje dirvoje ant tinklų ar padėtų skersai griovio skersinių tiesiamas audeklas ir ant jo barsto-

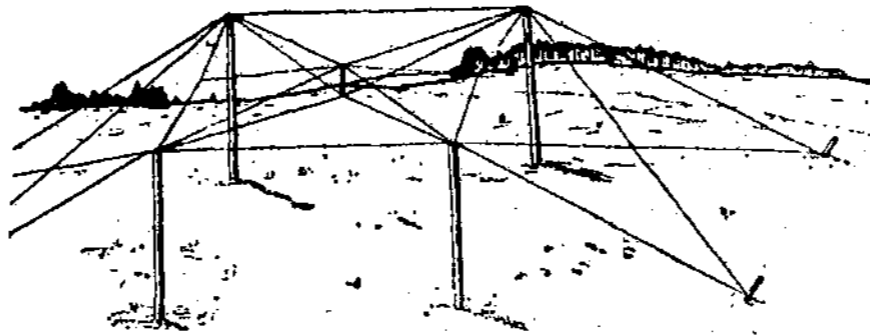
Brėž. 10. Kartimis ir šakomis dengti apkasai: A — nebaigti dengti, B — baigti.

ma dirvos paviršiaus žemė, grumstai ir t. t. Apkasų dengimo būdai parodyti 9 ir 10 brėž.

Tuo pat būdu dengiami kulkosvaidžių lizdai arba tik jų aikštelės. Kulkosvaidžiams slėpti grandyse turi būti pakankamai virvinių tinklų, kuriais kulkosvaidžiai visuomet dengiami statant į bet kurią šaudymo poziciją.

Panašiai dengiami ir pabūklai, tik jiems dengti tenka turėti daugiau ir stipresnių tinklų. Patrankos lizdo dengimas parodytas 11 brėž. Dengimas atliekamas taip: keturiuose aikštelės kampuose kalami basliai taip, kad jų viršus būtų nuo aikštelės paviršiaus apie 2 m. Baslių viršų iš šonų ir įstrižai tvirtinama stora viela, iš kurios į šonus sudaromos atotamos. Ant kalbamos vielos ties aikštele ir iš

šonų tiesiami bei pritvirtinami tinklai ir papildomi žole, šakomis ir t. t., kad nebūtų matoma. Kad pridengimo vidus nebūtų idubęs, rei-

Brėž. 11. Patrankai pridengti griaučiai (iš baslių ir vielos). Ant šių griaučių tiesiami tinklai.

kia prie baslių pritaisyti dvilinką vielą ir viduryje įstatyti pėdeles (žiūr. 11 brėž.).

Negalint paslėpti apkasų, susisiekimo eigų ir artil. pabūklų, priešui klaidinti kasami apgaulingi apkasai. Dažnai daugiau sugaištama apkasui maskuoti, negu kasi. Ypač darbas ilgai trunka, jei jis nuo pradžios iki galo reikia slėpti (dirbant dieną), todėl tokiais atvejais naudingiau, neslepianč tikrųjų apkasų, iškasti daugiau apgaulingų. Taip pat apgaulingi apkasai vartojami prieš tikruosius, kad priešininkas juos atakuotų. Tokiuose apkasuose gali būti pastatytos minos, sprogdinamos iš sekimo punktų arba automatiškai sprogdinančios, prieš pėstininkams įėjus į apkasus. Šie apkasai atlieka sląstų vaidmenį, į kuriuos pritraukiama priešo žymi ugnies dalis ir jis pats įviliojamas.

Šiais laikais maskavimo reikalas yra labai svarbus ir juo visur rūpinamasi. Ginklų taiklumas bei jų pramušamoji galia ir, apskritai, kautingumas, vis didėja. Taip pat

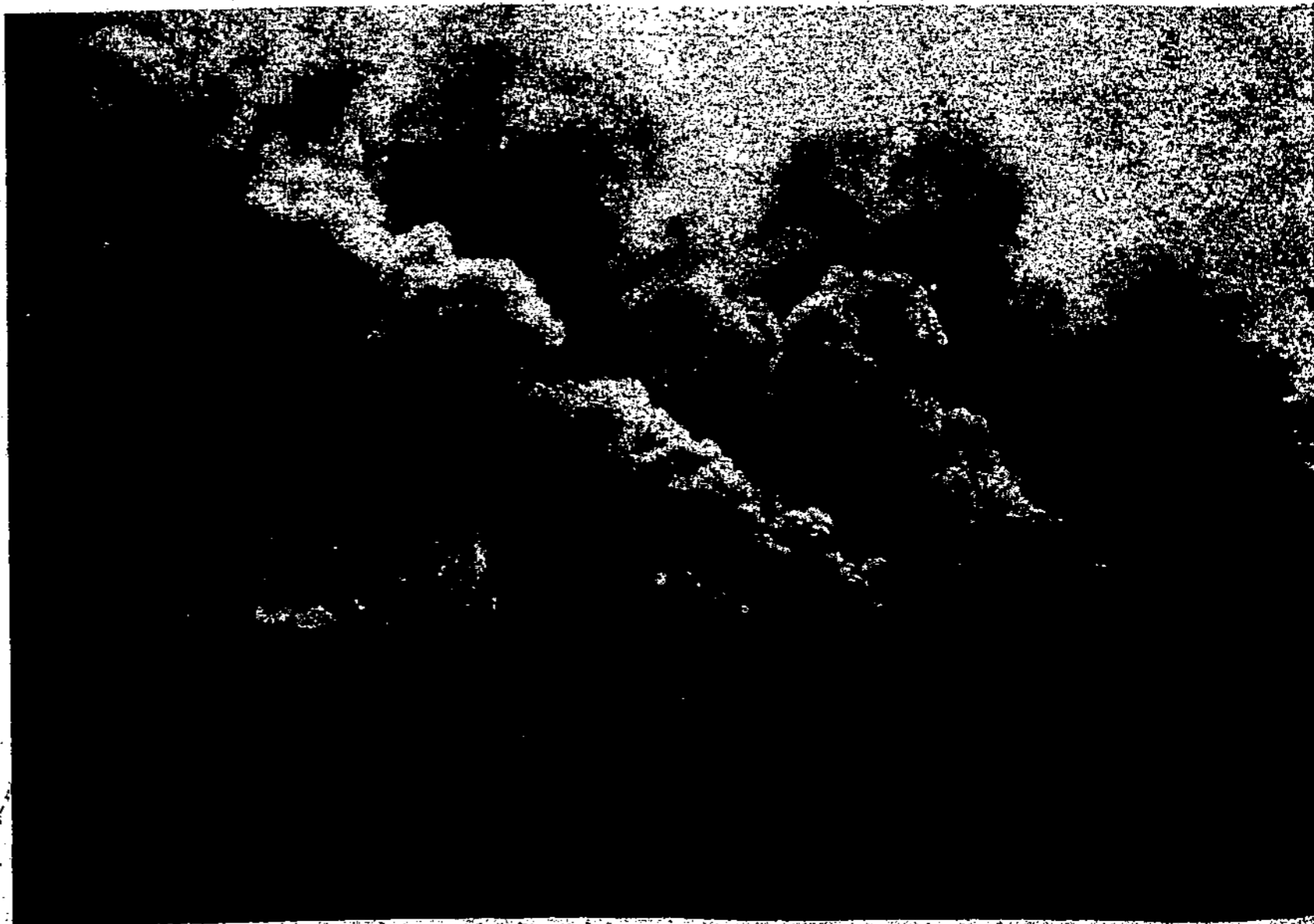
tobulėja sekimo ir žvalgymo priemonės. Jei didžiajame kare maskavimui buvo skiriama daug dėmesio, tai būsimame kare neišvengiamai teks maskuotis kiekviename žingsnyje, nes visa tai, ką priešininkai pas kits kitą įžiūrės, galės tuoju sunaikinti. Čia buvo paliesta tik patys šio reikalo pradai ir duota vedamosios mintys. Laikraščio puslapiuose negalima jo visiškai apibūdinti. Svetimų valstybių kariuomenės turi net po kelis maskavimo statutus (Sov. Rusai), atlieka stambius kariuomenės junginių lauke paslėpimo bandymus per įvairius manevrus. Tai liudija, kad šis reikalas yra labai svarbus. Mes turime šiam reikalui panaudoti kiekvieną progą, o ypač pasimokyti ir įprasti prie jo vasaros mokymosi metu laikuose.

J. M-s.

Aš mylėsiu tą bernelį!..

Aš mylėsiu tą bernelį,
Didvyriu vadinsiu
Ir žaliosios rūtos šaką
Tiktai jam nuskinsiu.
Kurs auginą bėrą žirgą,
Moka laisvę ginti,
Kurs išjos į Vilnių pūmas
Viesulu pavirtęs.
Kurs įžiebs belaisviams
broliams

Skaistų laisvės rytą,
Ir sugriš laimėjęs kovą
Garbingai, kaip vytiš.
Jam išausiu gražią juostą,
Apie jį dainuosiu
Ir ugningą širdį, meilę
Jam tik atiduosiu. S. D.

Dujomis užsimaskuoja nuo priešo.

Pirmaisiais metais.

1919 m. liepos 1 d. užsimezgė pirmieji 7 pėst. Ž. K. Butegeidžio pulko daigai. Tą dieną buvo įsteigtas Kauno batalionas, iš kurio vėliau išaugo dabartinis 7 pėst. pulkas. Š. m. liepos m. 1 d. sukako 13 metų, kai jau ši dalis gyvuoja. Toji diena yra ir minimos dalies šventė. 7 p. pulkas matė šviesių ir saulėtų valandėlių, kada nugalėdavo priešą ir kalbėdami kiti apie jo narsumą nesigailėdavo pagyrimų. Matė jis ir tamsių valandų.

Kada 7 p. pulkas dar vadinosi Kauno batalionu, vartydami jo 1919 m. liepos mėn. dienoraštį randame, kad iš Kauno komendantūros perduotos kuopos ir komandos buvo šios sudėties: 1 kuopa — 121 kareivis akivaizdoje ir 20 išeigoje, 2 k. — 129 kar. akivaizdoje, 3 kuopa — 128 kareiviai akiv. ir 7 išeigoje, atsargos kuopa — 73 kareiviai akiv. ir 19 kar. išeig., kulkosvaidžių komanda — 62 kar. akiv. ir 15 išeig., grenadierų komanda — 29 kar. akiv. ir 2 išeig. ir ryšių kom. — 10 kareivių. Viso perduota 16 karininkų ir karo valdininkų, 552 kareiviai akivaizdoje ir 74 išeigoje. Iš karininkų buvo daug nelietuvių ir greit išvyko iš bataliono. Arklių batalionui duota 11 št., apie kuriuos dienorašty pasakyta: „...su kulkosv. komanda perduota 5 arkliai ir iš komendantūros nerikiuotės kuopos perduota 6 arkliai, iš kurių tiktai 2 tinka gurguolei; kiti gi visai netinka. Iš jų vienas padvėsė, du perduoti per komisiją ir vienas nusiųstas į veterinarijos ligoninę“... Tuo būdu matome, kad batalione buvo užtektinai kareivių, mažai karininkų ir dar mažiau arklių, o ką bekalbėti apie kitas reikalingas karui priemones.

Batalionas gyveno Žaliajame kalne — kareivinėse. Maitinosi iš trijų lauko virtuvių. Maistas buvo labai blogas ir to neužteko. Dėl maisto kildavo visokių ir labai nemalonių atsitikimų. Asmens, turėjusieji aprūpinti batalioną maistu, buvo nelietuviai ir todėl, žinoma, daugelis tyčia taip darė, kad galėtų sukelti nepasitenkinimų kareivių tarpe. Pavyzdžiui, bataliono dienorašty liepos mėn. 18 d. pasakyta: „Rikiuotės skyriaus v-ko įsakymu areštuotas ūkio vedėjas karininkas Lukianskis ir perduotas Kauno Apygardos Teismo valstybės gynėjo žinion. Laikinais eiti ūkio vedėjo pareigas paskirtas karininkas Vaidotas“. Bet ir šis tuoj buvo areštuotas kaip lenkų peoviakas ir iš kalėjimo pabėgo į Lenkiją. Iš tokių asmenų nieko gero laukti nebuvo galima.

Kareivių aprūpinimas rūbais ir avalyne buvo taip pat ne geresnis, kaip ir maisto. Apsirengę ir apsiaė buvo taip, kaip kas galėjo, dauguma buvo civiliais rūbais, o kiti net basi. Spalių m. 1 d. dienorašty pasakyta: „Gauti amerikoniški rūbai ir pusbačiai, kuriais aprenė visus kareivius. Iki šio laiko dauguma kareivių vaikščiojo civiliais rūbais. Apie 15% negalėjo eiti tarnybon, nes buvo visai basi“. Dėl blogo maisto ir mundiruotės sunku buvo palaikyti drausmę ir mokyti kareivius. Dažnai kildavo nepasitenkinimas ir neklusnumas. Iš dalies tai buvo dėl blogo aprūpinimo ir savanorių skaičiaus mažėjimo, nes pradėjo iš visų reikalauti karišką prievolę atlikti. Dėl blogo maisto pradėjo platintis ligos. Dienorašty randame, kad rugpiūčio m. išsiplatino dezinterijos epidemija, kuria susirgė batalione ir buvo išsiųsta į ligoninę 111 kareivių, iš kurių 13 kareivių mirė.

Pagaliau kareiviai buvo aprūpinti amerikoniška mundiruote ir avalyne, šiek tiek pagerėjo maistas, ir dabar buvo galima pradėti geriau mokyti kareivius, bet Lietuvos priešai neleido tai baigti. Nors jau su bolševikais kautynės aprimo, galima buvo pradėti tvarkytis, bet atsirado kiti priešai — lenkai ir bermontininkai. Jau rugpiūčio m. 30 d. buvo paimta iš 3 kuopos 100 kareivių ir su paskirtu kuopos vadu karininku Černium išsiųsta į Ukmergę, karo komendanto žinion, gintis nuo lenkų, kurie jau buvo prie Šventosios krantų ir nuolat kėsindavosi slinkti į Lietuvos gilumą.

Kauno batalionas buvo I brigados vado žinioje ir 1919 m. spalio m. 6 d. iš jo gavo įsakymą pasirengti išvykti iš Kauno į lenkų frontą ginti demarkacijos liniją. Spalių m. 9 d. 19 val. gautas I brigados vado kitas įsakymas, kad batalionas turi išvykti į Baisogalos rajoną prieš bermontininkus. Spalių m. 10 d. 7 val., karininko Kerbelio vadovaujamas, batalionas išvyko į stotį. Stotyje batalioną priėmė naujai paskirtas bataliono vadas karininkas Adamkavičius. 13 val. batalionas išvyko iš Kauno ir daugiau ten nebegrižo. Tą pačią dieną vakare batalionas išsikraustė iš vagonų Baisogaloje ir kuopos gavo uždavinį atlikti žvalgybas Šeduvos link, kur stovėjo Marijampolės batalionas, ir susirišti su juo Radviliškio ir Šiaulėnų link. Su Marijampolės batalionu buvo nustatytas ryšys Linkaičių km. Spalių mėn. 15 d. kuopos išėjo užimti barus. 1 kuopa, vykdamas užimti savo barą Daugelaičių dvare, susitiko su priešu ir įvyko susišaudymas. Priešas buvo išmuštas iš dvaro. Vienas bermontininkas pateko į nelaisvę ir vienas buvo nukautas. 1 kuopos buvo du kareiviai nukauti, vienas lengvai ir vienas sunkiai sužeistas. Čia buvo Kauno bataliono pirmas kovos krikštas ir buvo padėtos pirmos aukos ant Tėvynės aukuro — tai buvo kareiviai Jagminas ir Sakalauskas.

Radviliškio — Šiaulėnų bare batalionas, be keletą nežymių susirėmimų su priešu, didesnių kautynių neturėjo. Lapkričio m. 15 d. batalioną bare pakeitė 1 p. pulkas. Kauno batalionas gavo įsakymą vykti į Tauragę. Lapkričio m. 20 d. batalionas užėmė Tauragę. Keliolika vokiečių iš vieno mūrinio namo paleido ugnį į priešakines bataliono dalis, bet jokių nuostolių nepadare. Vokiečiai buvo paimti į nelaisvę. Tauragės dvare buvo apie 150 vokiečių kareivių, bet prieš atvykusį batalioną jokių žygių nesiėmė. Kitą dieną iš Tilžės atvyko prancūzų misijos generolas Nisselis ir pareikalavo batalioną iš Tauragės išėiti, kad nekliudomi vokiečiai galėtų iš Lietuvos ir Latvijos išėiti. Bat. išvyko į Jurbarką ir saugojo sieną.

Anksčiau iš atsargos kuopų buvo organizuota jau 4 kuopa, o Jurbarkoje prie bataliono buvo prijungta Seinų komendantūros kuopa ir pavadinta 5 kuopa.

Gruodžio mėn. 8 d. Kauno batalionas pavadintas 7 pėst. pulku. Iš 1, 2 ir 3 kuopų sudarytas I batalionas, o 4 ir 5 kuopų — II batalionas. 1920 met. sausio mėn. 9 d. buvo nustatyta pulko šventė ir leista vadintis „7 p. Žemaičių Kunig. Butegeidžio pulko“ vardu. Sausio mėn. 11 d. pulkas išvyko į Ukmergę, kur ir baigė formuotis.

Nežiūrint į tai, kad batalionas buvo ir blogai aprūpintas, dažnai net alkanas, bet savo uždavinį sugebėjo visur garbingai atlikti. Tai liudija ir pulko Vyčio Kryžiaus ordino vėliava. *Kap. Baltrūnas.*

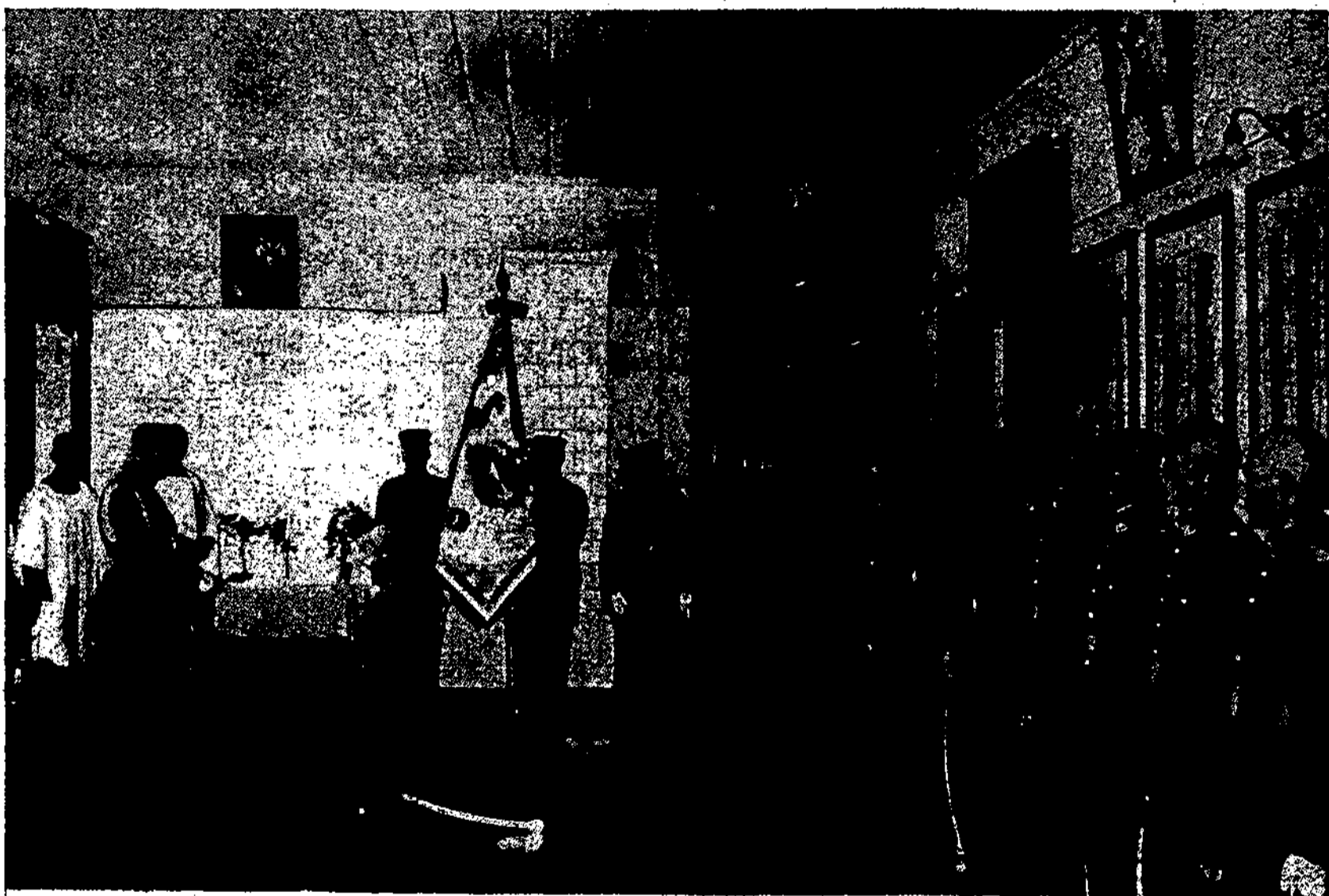
Naujas laimėjimas ginklavimo srity.

Išleista 10 naujų ginklavimo karininkų.

Liepos mėn. 2 d. Karo mokyklos rūmuose, Kaune, A. Panemunės priemiesty įvyko pirmųjų mūsų kariuomenės ginklininkų išleistuvės. Ką vadiname ginklininkais arba ginklų prižiūrėtojais, — kiekvienas karys supranta ir nereikia aiškinti. Savaimė aišku, jog kariuomenė ligi šiol negalėjo būti be ginklininkų ir jų turėjo. Tik jie tas pareigas ėjo teturėdami tiek nusimanymo apie ginklus, kiek jo turi kiekvienas karininkas ir kiek jį dar padidino savo tarnybos ir darbo praktika. Naujieji ginklininkai jau turi specialų parengimą savo tarny-

riausiojo štabo kai kurių skyrių viršininkai; taip pat dalyvavo karo mokyklos ir ginklavimo valdybos viršininkai gen. lt. Jackus ir pulk. Pečiulionis su savo karininkais.

Gen. lt. Kubiliūnas Respublikos Prezidento ir savo vardu pasveikino jaunuosius karininkus ir priminė, kokio rimto darbo iš jų laukia kariuomenė. Gen. lt. Jackus akino, kad jie nesitenkintų tuo mokslu, kurį gavo mokyklos rūpesčiu, bet kad dar patys toliau stengtųsi tobulintis. Kapelionas Abraitis, taręs įtikinantį tikybos žodį dėl ginklo reikšmės, pašventino kardus, prisaikdino ir pačius karininkus palaimino.

Vyriausiojo štabo viršininkas gen. št. gen. leit. Kubiliūnas
įteikia kardus jaun. leitenantams — ginklininkams.

(A. Šulco foto).

bai, jie jau yra tikri ginklų technikai. Ta prasme jie yra pirmieji ir labai svarbūs darbininkai mūsų kariuomenei. Kiekvienas darbas, kad jis būtų našus ir tobulas, reikalauja specialistų. Reikia džiaugtis, kad mūsų kariuomenė susilaukia vis daugiau ir daugiau įvairių specialistų.

Naujųjų ginklininkų išleista 10. Visi jie gavo jaunesniojo leitenanto laipsnį ir paskirstyti į įvairias kariuomenės dalis ir įstaigas. Išleistuvėse dalyvavo vyr. štabo viršininkas gen. ltn. Kubiliūnas, generalinio štabo valdybos viršininkas gen. lt. Gerulaitis, administracijos valdybos viršininkas pulk. Mačiulaitis ir vy-

Rimta nuotaika, reikšmingai tarti žodžiai dėl ateities darbų paveikė jaunus vyrus, tik išvilkusius į karininko rūbus, ir vienas jų prakalbo. Padėjoja Respublikos Prezidentui, kariuomenės vadovybei ir savo viršininkams bei mokytojams už visus rūpesčius, mokslą ir duotąją garbę būti karininkais. Prisimena mokslo darbo aplinkybes ir baigia: „Mes pasistengsime neapvilti vadovybės ir lektorių, kaip savo žiniomis, taip ir darbais. Išėję į savarankišką gyvenimą dirbsime, kiek jėgos leis, mūsų tautos ir tėvynės labui...“ Griausmingas „valio“ nuskamba ir parodo tą jėgą, kurios susilaukė mūsų kariuomenė. Lts.

Mūsų žemėj.

Mūsų žemėj pievos želia.
Šlama braška ažuolai.
Mūsų brolių aiškus kelias
Paneriuosna su ginklais.

Tėvo akys kerštu mirga.
Švinta nuostabūs laikai.
Iškinkys iš arklų žirgą
Ir karan išjos vaikai.

Tada likit sveikos, mergos!
Neverk, močia, aš einu —
nes lietuvis jau ne vergas
jis — sūnus laisvų dienų.

Jei ne šiandien — kitą metą
griaus perkūnija kalnais —
kardais, durtuvais, granatom
grūsime lenkus po velniais!

Mus maitina, mus aprėdo
laisva žemė Lietuva:
už kiekvieną žemės pėdą,
jei ne laisvė — kris galva...

Kaip tai bus gražu po biesais
ant žemelės neartos:
broliai žengs, rankas ištiesę,
plieno ginklus pavartos.

Mūsų žemėj pievos želia
Šlama svyra ažuolai.
Mūsų broliams tiesus kelias
paneriuosna su ginklais.

J. Gira.

Rytą.

Teka saulė apsilankius
Gal Japonijoje, gal Kinuos.
Vaikštau rimtas, susimąstęs
Ir prie plombų, ir prie spynos.

Žalios rastos perlais rūksta,
Lengvas rūkas šydu kloja.
Kilt su saule, kilt su vėju
Į mėlynę taip vilioja.

Dar rūkai neišsisklaidė,
Dar trimitas tik sukliko,
Jau mes dirbam, jau mes krutam,
Jau mes keliam anksti rytą.

Per gimnastiką ir sportą
Mes įgersim saulės galią,
Mes įsiurbsim žemės jėgą
Ir sustiprinsim sau valią.

Mes žygiuojam, mes dainuojam,
Mūsų širdis kilti plaka,
Ir rubiniais akys žaidžia:
Į sveikatą skinam taką.

Kilk, saulute, kilk, brangioji,
Mes tave dainoms lydėsime,
Tavo grožį, tavo jėgą
Į širdžių gelmes sudėsime...

Ant. Bernotas.

Pabėgėlių dalis.

— Leiskite, ponai, man su sūnumi pasimatyti. Aš noriu jį pamokyti... Mažai dar jis nuo manęs gavo, ponai. Aš dabar noriu jį geriau pamokyti. Leiskite, ponai... — prašė kalėjimo viršininką suimtojo tėvas. Jis norėjo „pamokyti“ sūnų už bėgimą iš kariuomenės... Nemalonus būt buvęs jųdviejų susitikimas. Nemalonus. Užtat viršininkas tėvo prašymo nepatenkino, bet pasisodinęs jį raštinėje ėmė raminti ir guosti. Tėvui labai skaudėjo širdis dėl niekšingo sūnaus darbo. Jis norėjo sūnų nubausti taip, kaip baudė jį nuo lopšio iki pat subrendimo, bet dabar jau tėvas buvo bejėgis, nes sūnus nebe jo valioje. Sujaudinta širdim jis kalbėjo:

— Mano, amžinatels, senelis tarnavo rusams 25 metus. 25 metai šaltajam Sibire, svetimajame krašte. Išėjo jaunas žaliūkas; išėjo apverktas, apgailėtas... Visas sodžius ligi bažnyčios kartu ėjęs, giesmėmis jį išgiedojęs, išsiverkęs. Kaip į amžino poilsio vietą nulydėjęs, graudžiai atsisveikinęs... Taip tą ažuolėlį tada išlydėję, bet kai jis grįžęs, tai ir šunelis dorai nekauktelejęs. Pakosėjo ligi pavasario pašalėly ir atidavė Dievui vėlę... Tai ne juokai tiek metų išbūti kariuomenėje. Nejuokais ir didysis karas žmones kankino. Aš pats va ketverius metus trankiausiai po apkasus, žemėse būvojau, šaltam vandeny mirkau. Ir utelės ėdė ir badas kankino, ir kraujuose prisimaudžiau. Buvau sužeistas, žemėmis užbertas, dujomis užtroškęs ir vėl atgaivintas. Niekad netikėjau, kad žmogus tiek sunkenybių galėtų pernešti. Kasdien laukėme mirties, kas valandą — ramaus poilsio, o kas minutę — taikos. Taip. Tada buvo karas, baisus karas. Nesistebėkim, jei kareiviai, nustoję proto, mesdavo šautuvus ir bėgdavo ten, kur ramu, kur gera. O dabar? Dabar tik žaislas, o ne karo tarnyba. Patarnauji vienerius metus čia pat, galima sakyti, savuose namuose; pasimatai su tėvais, gyveni su pažįstamais; visad sotus, apvilktas... Ko, rodos, daugiau benorėtum. Dėkotum Dievui, kad tau nereikėjo taip vargti, kaip mes kad vargom. Bet ne! Paima koks biesas, lekia, kaip tas drugelis ant liepsnos be nuovokos, be supratimo ir tiek. O paskui ir Dievą

meldžia ir tėvus šaukias... Nepadėsiu, o imsiu ir iškaršiu jam kailį. Leiskite, ponai, su juo pasimatyti, — vis dar spyrėsi sujaudintas tėvas.

Šis senyvas ūkininkas kalbėjo labai teisingai. Jis (ne tik jis, bet ir visas dabarties Lietuvos kaimas) negali suprasti tokio pabėgėlių „drugeliško šuolio į liepsną“. Negali suprasti net patys pabėgėliai to savo darbo baisumo. Nė vienas jų teismui nepasakė rimtos pabėgimo priežasties. Jų paskutiniai (prieš sprendimą) žodžiai beveik visų tokie:

— Bėgau, kad galva apsisuko... Prašau pasigailėti. Aš to daugiau nebedarysiu...

Ir daugiau nieko. Taip. Teisybė, nusidėčiau, sakydamas, kad dezertyrų bylos tokios pat vienos, kaip ir jų paskutiniai žodžiai. To nėra. Jei iš Kauno įgulos pabėgusį Joną sugavo kur nors apie Prienus, tai jau su Baltrum atsitiko kitaip. Jei sugautą Joną patupdė į kalėjimą, paskui — navedė į teismą, o iš čia jį vėl į kalėjimą, tai jau Baltraus kelionė buvo daug ilgesnė.

Šiam kartui paimsim tik vieną dezertyro bylą. Tos bylos istorija šitokia.

1929 m. Mileris Kazys (pavardės, laikas ir minimos vietos yra tikros) įstojo į kariuomenę ir tarnavo 8 p. pulke. Kariuomenėje buvo jam nebloga, bet jis ilgėjosi namų, ilgėjos savosios ir laisvo piliečio gyvenimo.

Praėjo 6 mėnesiai. Prisiartino Kalėdos. Daugelis kareivių išvažinėjo į namus. Mileris šias Kalėdas turės švęsti kareivinėse, nes visi išvažiuoti negali. Kalėdų išvakarėse jis palydi savo draugus į stotį, gi pats negrįžta į kareivines, o pasileidžia į šimkaičių valsčiaus pusę.

Iš Šiaulių į šimkaičius (Raseinių aps.) žmonės pėsti nevaikščioja. Tai gana tolimas kelias. Bet Mileris jaunas, daug sveikatos turįs vyras, tolimo nenusigąsta, o nutaria „savais arkliukais“ gimtąją vietą pasiekti. Taip jis drožia dieną, slenka naktį. Vienur pailsi, kitur pavalgo. Po ilgos kelionės pasiekia namus ir čia apsistoja. Golgotos kelias, rodos, turėjo baigtis, tačiau Mileriui tas kelias dar tebebuvo prieš.

Namuose jis neilgai tebūna; išeina giminių aplankyti, o iš jų vėl pasileidžia atgal į Šiaulius. Ilga kelionė ir baisios mintys (bausmė, gresianti už pasišalinimą) jį išvargina. Dabar jau jis nutaria dienos metu Šiauliuose nepasirodyti, bet, užsukus į vienkiemio daržinę, pailsėti. Kaip tarė, taip ir padarė. Naktį jis atsikels ir baigs savo kelionę į pulką. Bet su nuovargiu ne taip jau lengva kovoti, kaip jis buvo manęs ir kaip jis buvo nutaręs. Pirmieji ryto svečiai buvo nemalonūs. Pirmiausia jį aplanko alkis su troškuliu, o jau paskiau — didelis kojų skausmas. Jis numau-na batus ir mėgina kojas šildyti. Taip jam betrūsiant, į daržinę ateina ūkininkas pašaro. Žmogus pastebi kareiviškus batus ir nusigąsta. Išbėgęs ūkininkas sukviečia kaimynus, kurie ilgai šieno galą atakavę, pagaliau sužino kas tų batų savininkas ir kas jam atsitiko. Vargais negalais sušalėlį sutvarko ir tuojau išveža į pulką (ligi pulko tebuvo vos 3 klm). Pulke jam suteikia pagalbą. Pasirodžius rimtoms kojų nušalimo žymėms, jis išvežamas į karo ligoninę. Čia paaiškėja, jog Mileriui yra visiškai nušalusios abi kojos ir nieko kito nebelieka, kaip amputuoti (nupiauti) jų pėdas...

Kadangi Mileris pabėgime išbuvo visą mėnesį (nuo 1929 m. gruodžio 23 ligi 1930 m. sausio 25 d.), tai jam buvo iškelta dar ir byla. Atnešus su neštuvai į teismo salę, jis graudžiai pravirko: — Sunkiausią darbą dirbčiau, didžiausią vargą neščiau ir viską viską padaryčiau, jei žinočiau, kad aš vėl turėsiu kojas... Bet... Dieve, Dieve, kodėl mane taip nubaudei.

Ir taip norėtus, kad tą jo prašymą gerasis Dievulis išklausytų. Taip norėtus, kad tą baisią pabėgėlio tragediją dabar matytų visi tie, kurie savo širdyse augina norą iš kariuomenės bėgti. Ir kiekiausiasiam išspaustų ašaras, ir apkvaitėliui gražintų protą. Grįžtų tada tėvams sūnus, kaip mylimas atsarginis, o ne kaip suterštos šlovės dezertyras. Grįžtų jis ir tėvynei kaip garbingas karys, o ne kaip veltėda kalėjimo žiurkė...

Savo kasdieninėse maldose neužmirškime ir už juos pasimelsti: „Dieve, gražink pabėgėliams protą“.

Kojų priežiūra.

Mes mažai kreipiame dėmesio į kojų priežiūrą, avalynę, jos pritaikymą bei apsiavimą. Vasaros metu kariams tenka atlikti sunkesni užsiėmimai bei praktikos darbai: žygiai, poligonai, ekskursijos, manevrai ir t. t. Šie pratimai pareikalaus iš mūsų jėgų įtempimo, prakaito ir mokėjimo tuos sunkumus nugalėti.

Kario gyvenime kojų priežiūra turi didelės reikšmės, o ypatingai pėstininkui. Kaip pats kareivis, taip ir jo viršininkas turi kreipti dėmesį į tinkamą kojų užlaikymą, avalynės, autų (kojinių) ir apsiavimo pritaikymą, vadovaudamasis šių taisyklių: 1) kiekvienas kareivis turi turėti tinkamus ir gerai pritaikytus batus, 2) gerus autus ir 3) mokėti tinkamai apsiauti.

Batai. Ne be reikalo sakoma, kad „pėstininkui batai yra tokios reikšmės, kaip raitininkui arklys“. Generolas Skobelevas sako „Pirmutinis, kas be priežiūros pasidaro netinkamas žygiuojant — batas. Ir tada sveikas, stiprus ir narsus kareivis yra nebetinkamas.“ Saksonijos maršalas sako: „karo sėkmė pareina nuo kojų“, o generolas Dragomirovas sako, kad ypatingai rengiantis žygin turi būti žiūrima į avalynę. Pėstininkai be gerų batų, kaip be kojų. Šių karo vadų tvirtinimai yra pagrįsti praktikos patyrimais ir mums jie reikia gerai įsidėmėti.

Bato pritaikymas turi būti toks, kad bato talpa atitiktų kojos dydį: nebūtų nei siauras, nei platus, ir būtų pakankamo ilgumo. Bato padas turi būti pakankamo platumo ir ilgumo, kad pastatyta kojos pėda laisvai tilptų jame. Bato viršūnė turi būti tokio platumo, kad didysis ir antrasis kojos pirštas galėtų laisvai tilpti greta kitas kito. Be to, kad didysis pirštas galėtų laisvai pasiversti į šoną.

Bato užkulnis neturi būti aukštas, kad netrintų kojos kaulėlių. Pakulnis turi atitikti užkulnį; pado viduje neturi būti išsikišusių vinių arba kokių nelygumų. Gerai iškloti vidpadį gelumbe, oda, arba kokia kita medžiaga. Galima ir šiaudais, bet dažniau juos reikalinga keisti.

Autai. Norint išvengti kojų nutrynimų, autas turi būti švarus, iš vieno gabalo (nesudurstytas), be skylių, siūlių ir lopų.

Aunantis reikalinga iškloti autą ant lygaus daikto (ant narų, grindų, žemės ir t. t.), paskiau pastatyti koją ant kairiojo auto galo taip, kad pirštų galai nesiektų viršutinio auto krašto 6—8 centim. Pradėti vynioti kairiuoju auto galu ir viršutinį auto kraštą palenkti (išlyginus) po padu iš dešinės pusės (dešinės kojos). Apvyniota koja turi būti pakankamai suspausta, nes kitaip aunant batą gali nusistumti aukštyt autas arba pasidaryti raukšlės bei sumetimai, kurie galėtų spausti koją. Vyniojant autą, stengtis lygiai apvynioti, ypač pėdą, kojos iškilime, kad nepadarytų raukšlių bei sumetimų. Nereikia vynioti autą pakėlus koją, nes tuomet per daug bus suspausta ir žygiuojant greit pavargs.

Nereikia ilgai nešioti autų, nevynioti tuo pačiu galu keletą kartų iš eilės, bet paeiliui keisti auto galus. Nešvarius autus stengtis kuo greičiausiai išplauti, gerai išdžiovinti ir iškočioti.

Šlapi autai — šunta, o nekočioti šiurkštūs ir greit trina kojas. Naudinga žygyj autai sutepti nesūdytais

tirpytais riebalais, vazelinu ir t. t. Riebalais permirkę autai ilgiau nešiojami ir yra minkšti. Tokie autai gali būti ir nekočioti. Jie gerai apsaugo nuo drėgmės, nušalimo, ir minkština odą, apsaugo nuo suskilimų, nuospaudų ir nutrinimų.

Lietuviai daugiausia avi batus ir yra susipažinę su autais, bet mūsų kaimiečių dauguma apsiauti autais nemoka. Mūsų tarpan patenka nemaža miesto gyventojų, kuriems batai atrodo kaip kaliniui grandiniai. Tokius reikia gerai išmokinti kiekvieną (atskirai) batais apsiauti. Šaltame laike būtina nešioti kojines arba šiltus autus.

Kojos. Norint švariai užlaikyti kojas, reikia dažniau jas plauti muilu, kambario temperatūros vandeniui ir sausai nušluostyti. Ypatingai tai reikia atlikti nakvynėse, didžiuose poilsiuose žygio metu ir tiems, kurių prakaituoja (šunta) kojos. Kieno kojos prakaituoja, gali pasinaudoti patarimais, „Kaip išsigydyti nuo kojų prakaitavimo“, žiūr. „Kary“ 1929 m. 42 nr. Kojų plovimas stiprina pėdų odą ir mažina nuo prakaito suerzinimą.

Nakvynėse, jei galima, būtina kiekvienas kareivis turi nusiauti kojas, kad galėtų pailsėti pėdos ir pašalintų prakaitą (šutimą). Važiuojant ilgesnį laiką geležinkeliais (kariškuose ešelonuose), reikia nusiauti kojas, kad jos pailsėtų. Pastebėjus didesnę kojų šutimą (prakaitavimą), tuoj pranešti gydytojui arba sanitar. puskarininkui. Kojų pirštų nagai turi būti rūpestingai ir taisyklingai nukirpti, bet ne per daug trumpai. Kerpant nagus, vengti nelygaus ir trumpo nukirpimo. Trumpi nagai, avalynės spaudžiami, įauga į pirštų galus ir nuo to suserga uždegimu. Reikia žiūrėti, kad ant pėdų nebūtų nuospaudų ir nuspaustų vietų. Paraudusias kojų vietas ir pūsles, pasidariusias nuo šutimo ir avalynės, vakare rūpestingai nuplauti ir sutepti riebalais (vazelinu, kiaulės taukais) arba tam tikru tepalu.

Nutrintas kojas vynioti vilnoniais autais yra kenksminga. Pačiam, be gydytojo, pūsles piauti arba durti negalima. Bendrai, pasitaikius kokiam nors kojų netvarkingumui, pranešti gydytojui. Jeigu batas trina arba spaudžia kurioje nors vietoje, kur atsiranda nuospaudos, reikia vakare batą ištempti, o koją mirkyti muiluotame šiltame vandenyje, ir paskiau nuospaudas išdrožti neaštriu peiliu. Tai daryti tol, kol nuospaudos bus visai pašalintos. Nereikia nuospaudų piaustyti aštriu peiliu arba skustuvu, nes galima per neatsargumą įsipiauti.

Žygiuojant ir per neatsargumą pasidaro pūslės: minkštu keliu galima eiti kaip patogiau, bet plento grindiniu reikia vengti statyti kojas ant kulnų, nes greit pasimuša ir nuo to pasidaro pūslės.

VI. P-kas.

Vilnius—mūsų troškimų pradžia ir galas. Visi jį vaduokime.

Be Vilniaus—Lietuva be ateities.

Ar dar nesi Vilniaus Geležinio Fondo nariu?

Naujoji skautiška respublika. Visame pilnuose skautiškasis darbas ir, jei taip galima pasakyti, skautiško darbo stažas atliekamas stovykloje. Čia skautas per porą savaitių išmoksta praktiškai visa tai, ką per ištikus metus teoretiškai „kalė“. Ir Kauno tuntas šiemet taip pat suruošė grandiozinę stovyklą prie Karmėlavos, Pilėnų miške. Tarp žalių pušų ir eglių išdygo nauja respublika su savo teritorija, tauta ir valdžia. Stovyklaujama draugovėmis, todėl gaunamas gražiausias vaizdas apskričių „miestų“ ir „miestelių“. Draugovėms vadovauja raudonpagurkliai paskautininkai arba šlaip draugininkai. Kiekviena draugovė turi savo ūkio ministerį, kuris betarpiškai rūpinasi dešromis, kumpiais ir kitokiais valgomais daiktais. Ūkio ministeris stovykloje yra didelis asmuo.

Ir šias eilutes rašančiam tenka naudotis stovyklos patogumais — puikiu stalu iš žemės ir per kelias dienas permirkusia palapine, nes tik dalis skautų (III Juozapavičiaus draugovė, VI-oji Gedimino dr. vė ir kt.) pradėjo stovyklauti anks-

Kauno tunto III karin. Juozapavičiaus draugovė stovykloje (prie „valgomojo stalo“) Karmėlavos miške, Kauno apskr. (Zemribo nuotr.).

čiau; kiti gi savo stovyklavimą pradėjo birželio m. 22 d. ir nuo tos pat dienos, kai prasidėjo „pakrapijimai“, tai taip šlaipias lietus ir šlakstė mus net iki birželio m. 26 d.

Anksčiau atvykusi į stovyklą III Juozapavičiaus draugovė, įsirengusi stovyklą, suskirsčiusi skautus į būrelius, išleido juos ekskursuoti. Šitokios ekskursijos buvo surengtos į Jonavą, Vendžiogalą, kur, sako, negalima buvę lietuviškai susikalbėti, ir kitur. Ekskursuojantiems skautams buvo duodama po 2 lt. ir įsakoma kiekvieną dieną pavalgyti pusryčius, vakarienę, šiltus pietus ir gauti nakvyne, o iš tokios sumos, patys žinot, ne kas... Čia skautams teko iš kailio nertis, bet įsakymą vis dėlto visados išpildydavo. Grįžę iš tokių kelionių, skautai prie laužo savo draugovės skautams pasakojo įdomius įspūdžius, o draugininkas psktn. Zemribas, sutraukęs tuos įspūdžius, papasakojo visai stovyklai prie bendro laužo.

Stovykloj kai kada deginami bendri laužai ir kasdien atskirose draugovėse. Visi jie užpildomi įdomia programa. Per žalią šilą skamba dainos ir juokas. Dienos darbas pradedamas vėliavos pakėlimu, kuris įvyksta kasdien 8 val. ryto. Skautai keliiasi 6 v. 30 min., prausiasi Nery, gimnastikuojasi, paskui bendra draugovės malda ir pusryčiai. Vėliavą pakėlus, skautai atlieka įvairiausius užsiėmimus skiltyse ir draugovėse, mokosi signalizuotės, mazgų, topografijos, daro nuotraukas, bendrus lavinančius žaidimus ir t. t.

Iš stovyklaujančių sudaryta viena reprezentacinė draugovė, kuri šiemet nuo liepos m. 3 — 6 d. vyks į Latviją revizituoti latvių skautus, nes pernai viena toki latvių draugovė buvo Kaune. Reprezentacinė draugovė turi irgi savo specialius užsiėmimus. Su ta draugove vyksta dar ir gerokas skautininkų būrelis.
Henr. Kelmas.

Didelė skautų stovykla. Raseinių rajono skautų tuntas suruošė Tytuvėnų miškuose, netoli Gyliaus ežero, dvisavaitinę skautų stovyklą, kurioje dalyvavo taip pat paukštytės ir vilkiukai. Stovyklos metu skautai ruošėsi į patyrimo laipsnius ir

į tautinę skautų stovyklą. Baigiantis stovyklai, birželio mėn. 26 d. buvo iškilmingas įžodis. Įžodį davė 12 skautų.

Birželio mėn. 26 d. skautai ekskursavo į Pagryžuvio vienuolyną. Skautus labai maloniai priėmė vienuoliai jėzuitai. Po pamaldų, kuriose dalyvavo ir skautai, vienuoliai skautams aprodė parką, paukštyną, elektros stobą, patį vienuolyną ir jo sutvarkymą.
Pegasas.

Marijampolės skautų stovykla. Birželio mėn. 27 d. Marijampolės tunto skautai baigė stovyklauti Maiželėnų miške, šalia Alytaus (5 km nuo miesto). Čia jie buvo apsigyvenę birželio mėn. 18 d.

Stovykla susitvarkiusi skilties pagrindais — gyveno 10 žmonių vienetas (skautai ir sk. vyčiai). Vėliau birželio 20 d., atvykus vilkiukų gaujai (4 žm.), stovyklą sudarė du būreliai. Pats stovyklos gyvenimas dėl nedidelio žmonių skaičiaus ir iš dalies dėl rimtos skautiškos drausmės stokos, negalėjo būti visiškai įgyvendintas. Tačiau išoriniu atžvilgiu bendras gyvenimas, bendra skautiška stovyklos nuotaika gražiai pavyko išsaugoti.

Stovyklos metu daug bendrauta su Alytaus skautais, kurie gretimai stovyklą buvo įsitaisę. Darbo dienomis vieni kitų buvo aplankyti, o birželio 24 d. vakarą — bendras pas alytiečius laužas. Be to, birželio 23 d. apžiūrėta pirmoji šaulių stovykla Simaniškių šile ir atlikta kartu su Alytaus skautais kai kurie programos dalykėliai, kuriuose marijampoliečiai gražiai pasirodė laimėdami sporto numeriuose pirmas vietas.

Birželio 20 d. stovykloje lankėsi vyriausias skautininkas vyr. sktn. plk. Šarauskas, kuris maloniai čia praleido porą valandų.
Bolius Švilpukas.

Utena. Šiais metais, per atostogas, Utenos skautų tuntas surengė dvisavaitinę stovyklą. Stovykla yra Utenos apskr., pademarklinijy, prie Kirdeikių bažnytkaimio. Stovyklauja ne tik berniukai, bet ir mergaitės, tik mergaitės stovyklauja toliau nuo berniuku. Į stovyklą išvyko birželio 30 d. Uteniškiai skautai pirmieji sukruoto geriau pažinti pademarklinijį, kas bus reikalinga jaunam kariui gimant tėvynę.
2.

Linkuvos gimnazijos ekskursija. Birželio 24 d. Linkuvos gimnazijos vyresniųjų klasių mokiniai surengė ekskursiją. Pirmiausia nuvažiavo į Klaipėdą. Klaipėdoje apžiūrėjo įvairias pramonės ir kitas įdomesnes vietas. Uosto valdyba aprodė uostą ir papasakojo apie jo pertvarkymą. Paskui ekskursantams davė laivą „Audra“, kuriuo buvo gana toli nuplaukę į jūrą. Iš Klaipėdos ekskursija su kitu laivu išplaukė Kuršių įlanka į Juodkrantę, Nidą. Nidoje apžiūrėjo puikiąją gamtą, švyturį ir prie vokiečių sienos esančias labai aukštas kopas. Iš Nidos grįžo vėl į Klaipėdą, o iš ten automobiliu į Palangą. Palangoje pagyveno keletą dienų. Aplankė Birutės kalną, jūrą ir ten pasimaudė. Apžiūrėjo Palangos įdomesnes vietas. Palangos vasaros aerodrome kap. Šešplaukis daug papasakojo apie lėktuvus, jų konstrukcijas ir laktuojimą.

Iš Palangos ekskursija grįžo namo. Pakeliui sustojo Kretingoj, kur apžiūrėjo gr. Tiškevičiaus dvarą, bažnyčią, vienuolyną, kapines ir kt. Be to, beveik vienai dienai apsistojo Šiauliuose. Ten aplankė „Birutės“ ir „Rūtos“ saldinių dirbtuves, karių kapines, „Aušros“ muziejų, mokytojų seminariją ir t. t.
Rimvydas.

Klaipėdos mokytojų seminarijos ekskursija į Suomiją. Klaipėdos mokytojų seminarijos aukštesnioji klasė kasmet rengia tolimesnes ekskursijas. Šiais metais toji klasė surengė ekskursiją į Suomiją. Ekskursijoje dalyvauja 2 mokytojai ir vienuolika mokinių. Ekskursija birželio mėn. 26 d. išvyko per Latviją ir Estiją traukiniu. Suomijoje ji prabus kelias dienas ir susipažins su įdomesnėmis vietomis bei visu Suomijos gyvenimu.
L. K.

Latvių jachta Klaipėdoje. Birželio mėn. 25 d. į Klaipėdą išplaukė iš Rygos latvių jachta „Laimlota“. Jachtai vadovauja kapitonas A. Grinups. „Laimlota“ plaukia po Baltijos jūrą. Aplankius Lietuvą, birželio 26 d. 11 val. išplaukė į Pillau, iš kur toliau plauks į Skandinavijos valstybes — Norvegiją, Švediją. Mūsų jachtklubo jachta „Gulbė“, išplaukusi birželio 11 d. į Skandinaviją, sėkmingai tęsia savo kelionę. Aplankė Kopenhagą, Helsingborg'ą, Goeteborg'ą ir pirmomis liepos mėn. dienomis grįš Klaipėdon.
L. K.

KARIUOMENĖS GYVENIMAS

Nauji jaun. leitenantai.

Liepos mėn. 2 d. pakelti į jaun. leitenantų laipsnį baigę karo mokyklos I-ą ginklavimo karininkų laidą šie karininkai: Pirmos rūšies gabumu: kariūnai jaun. puskarininkiai Bulota Juozas, Digrys Domas ir Norkus Jurgis. Antros rūšies gabumu: kariūnai jaun. puskarininkiai Stauskas Aleksandras, Damaševičius Antanas, Jankauskas Julius, Povilanskis Antanas, Limba Petras, Vitulskis Pranas ir Dumbrava Vytautas.

Pirmoji ginklavimo karininkų laidą (Žiūr. „Naujas laimėjimas ginklo srity“). (A. Šulco foto).

1 p. D. L. K. Gedimino pulkas.

4 kuopa ypatingai yra pamėgusi sportą. Gimnastikos ar šiaip atliekamu laiku dažnai kareiviai sportuoja. Birželio mėn. 25 ir 26 d. atliekamu laiku visi kareiviai pasirinko mėgiamiausias jiems sporto rūšis ir treniravosi. Yra įvairių sportininkų - mėgėjų.

Sportininkams vadovauja 4 kuopos karininkai: j. ltn. Siemaška ir j. ltn. Šimkonis.

Birželio mėn. pabaigoj visi 4 kuopos jaunieji kareiviai įsigijo Vilniaus pasus, kurie dar iki tol neturėjo. Kai kurie jau turi net iki lito įklijavę Vilniaus ženklelių.

Jaunas kareivis Vl. Raila.

2 ulonų D. L. K. Birutės pulkas.

Švietimas smarkiai plečias. Nors kavalerijos tarnyba yra viena sunkiausių su atliekamu laiku, bet vis dėlto pulko vadui sutikus, praeitais metais pradėjo didesnę likt. vachm. ir pusl. dalis lankyti prie Alytaus gimnazijos įsteigtus vakarinius kursus. Jau šiais metais laikė egzaminus į V klasę. Dalis gavo pataisų, kurias rudenį tikisi išlaikyti.

Pulkas išvyko į ganyklas. Dvaruose ulonai taip pat nesnaudžia. Kiekvienas eskadronas turi savo stygų orkestrą.

R.

4 artilerijos pulkas.

Birželio 26 d. kap. Tarasonio iniciatyva Alvite buvo surengta gegužinė - koncertas. Gegužinėj grojo pulko dudų orkestras ir patys kareiviai, kap. Tarasoniui diriguojant, sudainavo keletą gražių liaudies dainelių. Vietos žmonių susirinko didelis būrys, kurie stebėjosi kareivių gražiais balsais ir dainiai atliktomis dainelėmis.

Pulko orkestrui sugrojus maršą, kareiviai nužingsniavo namo į Vilkaviškį. Didelis žmonių būrys lydėjo net ligi tilto. Netrukus kap. Tarasonis nori surengti didelį kareivių koncertą.

Baugus-Tinavičius.

7 pėst. Ž. K. Butegeldžio pulkas.

Birželio mėn. 20 d. prasidėjo mokomos kuopos kareivių egzaminai, kurie truko porą dienų. Birželio 23 d. paaikšėjo ir rezultatai. Visi „pavoju“ nugalėjo, dauguma išlaikė gerai. Tik vienas nesugebėjo tinkamai kursą išeiti ir buvo atgal į

kuopą iškomandiruotas. 11 geriausiai baigusių buvo tuojau pakelti į grandinio laipsnį. Kai kuriems nusišypsojo ypatinga laimė — jie buvo palikti mokomoj kuopoj. Geriausiai egzaminus išlaikusiame buvo duota dovana — laikrodis.

Kita dieną po egzaminų buvo naujos instruktorių laidos išleistuvės. Po parado aikštėj, kur pulko vadas visus širdingai sveikino ir linkėjo sėkmingai įgytas žinias kitiems perduoti ir tėvynės labai pasidarbuoti, buvo šeimyniškai pietūs, viršinin-kams dalyvaujant. Pasakyta gražių kalbų, palinkėta greit aukštesnių laipsnių pasiekti.

Tuoju po to, kai paleido mokomą kuopą jos seni „veteranai“, į jų vietą buvo paskirti kiti, 3 ir 6 kuopos jauni kareiviai. Mūsų pulko jauni kareiviai gerokai jau susipažinę su karišku gyvenimu ir daug jau yra žinių įgiję.

Atliekamu laiku jauni kareiviai mėgsta skaityti. Sekmadieniais ruošiamos paskaitos. Be to, pulko orkestras kas sekmdienį ruošia kareiviams koncertus, kurie trunka 2 valandas. Išeinama į netoli kareivinių augantį miškelį ir ten gaunama įvairių tautinių ir pasaulinių muzikos dalykėlių išgirsti. Gyvenimas įdomus.

J. K.

9 pėst. L. K. Vytenio pulkas.

Birželio mėn. 25 d. pulko vadas pulk. Jurgaitis, išeidamas į atsargą, perdavė pulką naujai paskirtam pulko vadui pulk. Svylui. 15 val. visas pulkas buvo išrikiuotas aikštėje, kur atvykęs senasis pulko vadas atsisveikino, o naujas, priimdamas pulką, apklausinėjo skundų.

Senasis pulko vadas pulk. Jurgaitis savo atsisveikinimo kalboje priminė, kad mes, nedidelė valstybė, negalime užimponuoti skaičiumi, tai turime pasiruošti taip, kad būtume pranašesni prieš savo būsimą priešą kokybe. Ponas pulkininkas visiems padėkojo už pastangas tarnyboje ir palinkėjo kiekvienam geros kloties, asmeninės ir tarnybinės laimės.

Už seną ir naują pulko vadą sušukta po tris kartus valio.

Birželio 24 d. pulko karininkų ramovėje buvo pulko vado pulk. Jurgaičio ir ponios išleistuvės. Išleistuvėse dalyvavo pulko karininkai su šeimomis ir keliolika vietos visuomenės atstovų su poniomis.

Pulk. leit. Civiškas, paminėjęs pulk. Jurgaičio nuopelnus pulkui ir palinkėjęs laimės naujose gyvenimo sąlygose (ponai Jurgaičiai išeina į savo ūkį ūkininkauti), įteikė nuo pulko karininkų kuklią dovaną atminimui. Pulko ponios įteikė dovanėlę poniai Jurgaitienei, kuri buvo, iš tikrųjų, maloni.

Toliau kalbėjo vietos visuomenės atstovai, iškeldami p. Jurgaičių gražų sugyvenimą su miestu ir net su apylinkės visuomene, palinkėjo geros kloties tolimesniam gyvenime.

Dar kalbėjo naujas pulko vadas, kuris priminė pulk. Jurgaičio prityrimą tvarkant pulką.

Po visų kalbų pulk. Jurgaitis pasakė širdingą kalbą, dėkodamas p. p. karininkams už padėtą darbą, ponioms už malonų sugyvenimą ir visuomenės atstovams už palaikymą gerų santykių su pulku.

Birželio 27 d. rytą pulko karininkai su šeimomis susirinko Marijampolės geležinkelio stotyje palydėti išvažiuojančius pulk. Jurgaitį ir ponią. Ponai įteikta buketas gėlių.

Vtn.

Aviacija.

Birželio mėn. 21 d. 4 oro eskadrilė visiškai atsisveikino su A. Freida, Linksmadvariu, Kaunu ir išsikraustė į naują savo nuolatinę vietą netoli Šiaulių. Ten yra įrengtas aerodromas ir pastatytos gyvenimui visai puikios patalpos.

Birželio 22 d. paliko Kauną ir p. p. karininkai, kurie priklause prie 4 eskadrilės. Draugu į naują vietą išlydėti į aerodromą susirinko visi karo lakūnai ir administracijos karininkai. Tą dieną buvo pirmoji šiais metais lėktuvo katastrofa, kuris iš 100 metrų staiga krito į žemę. Per katastrofą nukentėjo karo lakūnas leit. Svilas ir su juo skridęs civ. tarn. Nukentėjusieji tuojau nugabenti į karo ligoninę. Mirties pavojus negresia.

Šiauliuose stovinčios aviacijos grupės vadu bus visiems žinomas garsusis Lietuvos karo lakūnas majoras Peseckas.

Dabartinių metų aviacijos dalys atlieka šaudymus iš lėktuvų. Tam speciali šaudykla yra įrengta Palangoj. Šaudymai truks iki rugpiučio mėn.

Jūrys.

Šarvuočių rinktinė.

Birželio 24 d. šarvuočių rinktinės tankų ir šarvuočių auto kuopos ties 4 fortu atlikinėjo įvairius pratimus su sprogstamąja medžiaga. Buvo pavartota dinamitas, pirosilinas, Navick'o granatos ir t. t. Bandymams vadovavo ir visus uždavinius paaiškino šarvuotos auto kuopos vadas mjr. Urbonas. Paruošiamuosius ir vykdomuosius darbus atlikinėjo patys kariai, kurie buvo parinkti iš mokomųjų būrių.

Dalis tankų kuopos kareivių su keletu tankų yra išvažiavę į Galžiūnų poligoną. J-s.

Karo policijos mokykla.

— Mokykloje tarnaujantis skulptorius eil. Petrulis nulipdė ir atliejo iš gipso J. E. Valstybės Prezidento A. Smetonos biustą. Dabar šis biustas puošia mūsų mokyklos salę.

— Liepos mėn. 2 d. mokyklos mokomasis būrys laikė egzaminus iš mokomos kuopos kurso. Beveik visi išlaikė su pažymėjimu geral.

— Kaip kiekvienais metais, taip ir šiemet, didoka mokyklos dalis liepos 3 d. išvyko Palangon. Jie bus garbės sargyboj prie J. E. Valstybės Prezidento A. Smetonos, kuris šiomis dienomis vyksta Palangon pailsėti.

Vyr. pusk. Z. Gerulaitis.

Koncentracijos stovyklos komanda.

— Nuo birželio mėn. 16 d. Varnių rajono agronomas pradėjo laikyti kareiviams ūkiškas paskaitas. Jomis kareiviai domisi ir su noru klauso.

— Birželio mėnesio pabaigoje keletą dienų stovyklos rajone stovėjo cirkas „Fox“. Stovyklos komendanto dėka kiekvieną vakarą nemokamai buvo vedami kareiviai pasižiūrėti vaidinimo. Kareiviai labai patenkinti, nes Varniuose idomėnių pramogų pasitaiko labai retai.

Vyr. pusk. Lukoševičius.

Galžiūnų poligonas.

II stovykla. Apsistojusios dalys II stovykloje prieš savaitę visiškai baigė įsirengti palapines, sutvarkyti rajoną, jį nuvalyti ir gražiai papuošti. Sulyginant II stovyklos rajoną papuošimą su I stovyklos, reikia pasakyti, kad savarankaus darbo II st. daugiau. I st. dauguma gražių papuošimų yra užsilikusiu iš pr. metų. Kiti iš jų atnaujinti, o kai kurie palikti tokie, kokie jie buvo anksčiau. II stovykloj pernykščiai pagražinimai visai pertvarkyti, ypatingai 8 p. K. K. Vaidoto p. bataliono ribose. Visoj bataliono priešakinėj rajono riboj ištiesta originali samanų tvorelė. Visoj stovykloj matyti švara ir patogumas. Takeliai kasdien valomi, lyginami ir barstomi smėliu. Prie palapinių įrengti staliukai, suoleliai ir kiti reikalingi daiktai. Palapinių ir rajono sutvarkymas liudija, kad įsirengta gyventi ilgesniam laikui.

Kareivių ūpas ir savijauta žymiai pasikeitė. Apsiprato su stovyklos gyvenimu, užmiršo kareivines ir jų patogumus.

Birželio m. 26 d. poligono ribose buvo surengta šaulių gegužinė. Dauguma karių buvo nuvykę polkute „pramiklinti“ kijas. Bernst.

„Lenkas“ pas gusarus svečiuos.

Birželio 29 d. lenkų žvalgybos pašto balandis, pasinaudamas gusarų išvykimu į ganyklas, sumanė pasižiūrėti, kaip gyvena Lietuvos kavalerija. Apie 15 val. atskridęs į gusarų kareivines, įlipo pro atdarą langą į tuščias kareivines ir pradėjo smalsiai dairytis po visų eskadronų patalpas. Matyt, ir jam patiko naujos ir erdvios gusarų kareivinės.

Bet palauk, pone, ir čia budrus Lietuvos gusaras nesnaudžia. Tuojau pastebėjo neprašytą svečią ir įtariamą tipą ir be jokių ceremonijų pakvietė pas pulko budėtoją. Oi, neramus buvo lenkiškštis, kol nuvyko pas budėtoją. Smailiai dairėsi, kaip čia ištrukti iš raudonkėlių globos. Veltui buvo pastangos.

Budintis karininkas be jokios kvotos jo asmenį išaiškino ir pasakė, jog jis yra tikrai lenkas, net iš pat Varšuvos. O tą visa įrodė ant jo kojų metaliniai žiedeliai su numeriais ir lenkiškom emblemomis. Be to, po sparnais buvo prirašyta visokių ženklų.

Pulko budėtojas tokį lenkų svečią su sargyba į komendantūrą nusiuntė. A. J-tis.

Kariuomenės teismo kronika.

1 pėst. pulko naujokas Vėsula Pranas 1920 m. rugsėjo 27 d. iš savo dalies pabėgo ir, norėdamas visiškai karo tarnybos išvengti, slapstėsi ligi 1932 m. kovo 21 d., kada buvo išaiškinta, jog jis yra bėglis. Bėgdamas išsinešė ir pražudė karišką šautuvą. Taigi, Vėsula buvo kaltinamas ir už pabėgimą ir už šautuvo pražudymą. Abu nusikaltimai yra dideli ir baudžiami sunkiuoju kalėjimu. Taip tai š. m. gegužės 19 d. teismas pa-

skyrė Vėsulai 4 metus sunkaus kalėjimo, bet, atsižvelgęs į menką jo išsilavinimą ir pritaikęs 1922 m. amnestijos įstatymą, sumažino jam bausmę ligi 2 metų to pat kalėjimo, atėmus teises ir kario vardą. Be to, Vėsula turės sumokėti už pražudytą šautuvą 187 lt. 50 ct.

— 1932 m. sausio 1 d. į sargybos sudėtį prie Žagariškių angarų įėjo ir eil. Kviliūnas Jonas, kuris buvo paskirtas į II pamainą ir turėjo 15 val. stoti postan. Apie 14 val. eil. Kviliūnas paprašė sargybos viršininką leisti jam nueiti į krautuve popierosų nusipirkti. Sargybos viršininkui neleidus, eil. Kviliūnas savavališkai iš sargybos būsto pasišalino ir grįžo tik po 3 valandų. Vietoj Kviliūno buvo paskirtas sargybiniu kitas kareivis, o pasišalinusis areštuotas. Š. m. birželio 13 d. eil. Kviliūnas nubaustas 2 mėnesiais 2 savaitėm karo kalėjimo.

— Birželio 20 d. buvo sprendžiama 2 pėst. pulko vyr. pusk. Jakavičiaus Balio ir eil. Blinstrubo Valerijono byla. Bylos istorija šitokia. 1932. I. 18. naktį, apie 1 val., dežuruojantis Šančių nuovados policininkas Žemaitaitis pastebėjo einančius šaliogatviu 2 kareivių ir 2 moteris. Kareiviai tarp savęs garsiai kalbėjo ir koliojo pirm savęs einančias moteris, kurios grasino pasiskusiančios policininkui, jei jie nenurimsią ir nenuesisią sau. Bet įkaušę kareivėliai nieko neboja ir čia pat stovėjusį policininką pavaišina „faraono“ epitetais. Policininkas savo ruožtu jiems liepia nurinti ir naktį triukšmo nekelti. To tik ir tereikėjo eil. Blinstrubui „užgauti“. Staiga jis prišoko prie policininko ir smogė jam ranka į krūtinę. Šį smūgį polic. atmušė, tačiau pajuto, kad tuo smūgiu jam buvo perdurta ranka. Tuo tarpu pribėgo vyr. pusk. Jakavičius, stvėrė policininkui už pečių ir perbloškė jį ant žemės. Atsistojęs policininką vėl ima atakuoti eil. Blinstrubas ir smogė jį jam peiliu į galvą, bet galvos nepalietė, tik perdūrė kepurę. Į triukšmą atbėgo auto kuopos patruliai su dežuruojančiu karininku ir mušeikas areštavo. Teismas vyr. pusk. Jakavičių ir eil. Blinstrubą už peržengimą kariško valyvumo taisyklių ir už priešinimąsi smurtu, o Blinstrubą dar ir už priešinimąsi ginklu prieš einantį pareigas policininką, pripažino kaltais ir nubaudė: vyr. pusk. Jakavičių 3 mėnesiais karo kalėjimo ir atėmė iš jo vyr. pusk. laipsnį, o eil. Blinstrubą — 1 metais paprastojo kalėjimo.

— 5 pėst. pulko naujokas Kniektys Povilas pripažintas kaltu, kad jis: 1) norėdamas visiškai karo tarnybos išvengti, 1932 m. sausio 17 d. savavaliai iš savo dalies pasišalino ir slapstėsi ligi to pat mėnesio 19 d. 23 val., kada pats gera valia į dalį grįžo ir 2) tuo pačiu metu prikalbinėjo to paties pulko naujokus Voską, Aušrą, Rėlingą, Tulkę iš kariuomenės į Vokietiją bėgti, ką jie ir buvo padarę, bet vėliau išsigandę ir apgalvoję savo darbą, vėl gera valia grįžo į dalį. Birželio 27 d. teismas paskyrė Kniekčiui 2 metų sunkaus kalėjimo, bet atsižvelgęs į tai, jog Kniektys yra menko tautiško susipratimo žmogus ir, kad jis savo noru grįžo į pulką, sumažino jam bausmę ligi 6 mėnesių karo kalėjimo.

— Širvintų valsčiaus gyventojas Pažereckas Kazys 1919 m. įstojo savanoriu į lenkų kariuomenę ir tarnavo 1 legijonų pulke ligi 1921 m. pabaigos. Paleistas iš kariuomenės grįžo į Lietuvą ir ramiai sau gyveno Alionių kaime. 1931 m. lapkričio mėn. jis slaptai perėjo administracijos liniją ir išbuvo Lenkijoje ligi tų pat metų gruodžio 12 d., kada per tardymą ir paaiškėjo jo 1919—20 metų darbeliai. Pažereckas buvo apkaltintas ne tik už tarnavimą prieš kariuomenėje, bet ir dalyvavimą kautynėse prieš Lietuvą. Teismo metu š. m. liepos 2 d., šis didysis Pažerecko nusikaltimas nepasitvirtino ir jį išteisino, tačiau pripažino kaltu tik už tarnavimą prieš kariuomenėje. Tam jo nusikaltimui pritaikė įsisenėjimą (praėjo daugiau kaip 10 metų) ir Pažerecką nuo bausmės atleido.

Veliuonos šaulių būrys — kuopa. Birželio mėn. 26 d. Veliuonos pradžios mokyklos bute buvo visuotinis eilinis Veliuonos šaulių būrio susirinkimas.

Pasitarta dėl statybos ant Pilies (Čerkakalnio) kalno Veliuonoj. Užsibrėžtoji šiemet vasarinio teatro — muzikantų estrados ir bufetui patalpos — kiosko statyba ant pagarsėjusio Veliuonos istorinio Pilies (Čerkakalnio) kalno atidėta kitiems metams.

Perskaityta XVII (Kauno) šaulių rinktinei įsakymas. Paaikškėjo, jog 19 Veliuonos šaulių būrys, kaip pasiekęs reikiamą etatinį narių skaičių, nuo šių metų birželio mėn. 9 d. pavadintas 16 Veliuonos šaulių kuopa. Kuopos vado pareigoms eiti paskirtas būrio vadas mokytojas ats. jaun. leit. Kazys Sta-

niškis, kuopos vado pavaduotoju — ats. jaun. pusk. Pranas Ramonas. Šią netikėtą naujieną šauliai sutiko karštais plojimai.

Vėliuonos šaulių kuopos šventė. Birželio mėn. 29 d. Vėliuonos šaulių kuopa iškilmingai šventė savo metinę šventę. Vėliuonos šaulių jau nuo seniau yra priimta, kaip kokio tradicija, visuomet kuopos šventes švęsti birželio mėn. 29 d.

Atliko šaudymą kovos šoviniams. Birželio mėn. 26 d. Vėliuonos šaulių kuopos šauliai vyrai bei moterys Pakalniškių mažžemių kaimo šaudykloje atliko šaudymo pratimus kovos šoviniams.

Atlikta du šaudymo pratimai.

Šaudyme dalyvavo 53 šauliai. Iš jų 36 vyrai ir 17 moterų. Nors oro sąlygos šaudymui buvo ir nepalankios (visą laiką pūtė apysmarkis vėjas), tačiau šaudymo rezultatai gana geri.

Šaudyme vyrams neapsileido nė šaulės moterys; jos šaudė neblogiau už vyrus.

Po šaudymo šauliai buvo supažindinti su vokiečių rankinių granatų įtaisymu bei kaip jomis naudotis. Vėliau praktiškai parodyta ir granatų veikimas. Daugiausia per šiuos abu šaudymo pratimus gavę taškų šauliai bus skiriami vykti į kontrolinį XVII (Kauno) šaulių rinktinės šaudymą.

Korespondentas.

Musninkai. Musninkų miestelis savo padėtimi labai panašus į Vilniaus apylinkes. Vietos labai gražios: kalneliai, ežerėliai, upeliai — Širvinta, Mušė ir kiti, kiekvienam lankytojui teikia pasigerėjimų. Nors daugelis gyventojų kalba lenkiškai, tačiau savo dvasia yra ištikimi lietuviai. Vietos šaulių būrys, įsisteigęs dar 1920 m. iš kovojusių su lenkais partizanų, dabar savo veikimą labai išplėtė; kai kitos organizacijos silpnai paviršutiniškai tegyvuoja, šaulių būrys stiprėja ir plečiasi, ugdydamas aplenkintų gyventojų tarpe tėvynės meilę ir tautiškos sąmonės dvasią. Čia, kaip netoli administracinės linijos, veikimas itin atsakingas. Kiek reikėjo turėti atsargumo — pasiryžimo, tolerantiškumo, norint įsigyti gyventojų tarpe gerą vardą. Šauliai visa tai pasiekė. Ypač daug nudirbo buvę savanoriai kūrėjai ir vietos inteligentija. Linkėtina ir toliaus šauliams veikti panašiais metodais, nešti į žmones kultūrą ir pasitikėjimą.

Pagirys. Birželio 26 d. Pagirio šauliai iškilmingai šventė savo būrio tradicinę šventę. Visas miestelis tą dieną pasipuošė vėliavomis. Po iškilmingų pamaldų bažnyčioje buvo šaulių priesaika. Toliau aplankė mirusių šaulių ir savanorių kūrėjų kapus. Dar buvo paradas. Vėliau buvo vaisės, kuriose, be šaulių ir svečių, buvo pakviesti visi savanoriai kūrėjai. Šventė baigėsi dainomis — gegužine, grojant Ramygalos šaulių orkestrui.

K. P—tas.

Joninių šventė Šarūnkalnyje. Trys kilometrai nuo Šilalės miestelio, Rubinavo kaime, stūkso istorinis Lokystos upės iš trijų pusių apsuptas Šarūnkalmis. Graži vietelė — žaliais krūmais apaugusi pilis.

Šilalės šaulių būrys su „Jaunąja Lietuva“ nutarė birželio 25 d. surengti linksmą tradicinę Joninių šventę.

Apylinkės žmonės sužinoję, kad vakare Šilalės šaulių būrys atvyks iškilmingai švęsti Joninių šventės, aplipę kalną nekantriai laukė atvykstančių šaulių ir jaunalietuvių.

Apie 20 val. pasigirdo dudų orkestro balsai ir protarpiais skambūs jaunuolių dainos garsai.

Vadinasi, visi žygiuoja rikiuotėje. Štai ir kalnas. Prasideda Joninių šventės iškilmės. Užkuriamas laužas. Nušviečia migloto šeštadienio vakaro padangę, pasigirsta daugybė šūvių bei raketų sproginėjimas.

Nušviečiant padangę besikūrenančiam laužui, ne vienas gal pamanė, kad gaisras...

Taip linksminosi kuklus kariškos ir tautiškos idėjos jaunimas su svečiais per visą gražią VI m. 25 d. naktį linksmausioje nuotaikoje, žilos praeities atsiminimų kupini, ką priminė „J. Lietuvos“ atst. p. Petrauskas ir šaulių būrio vadas mokyt. Martišius savo kalbose, pasakytose laužui kūrenantis.

P. Svajonė.

Joninės. A. Panemunės šaulių būrys, susitaręs su 5 pėst. p. likt. puskarininkiais ir V. V. S-gos skyriumi, birželio 23 d. savo pastatytam pavilione prie plažo suruošė Joninių išvakarės. Buvo sukurtas didelis laužas, paleista daug raketų, o V. V. S-gos choras padainavo keletą dainelių. Publikos buvo apie 300. Reikia pabrėžti, kad šauliai panemuniečiai siekia bendradarbiauti su kariais. Šiam bendradarbiavimui daug padeda būrio pirm. liktinis vyr. pusk. šaulys K. Jovaiša.

K. Vaitkevičius.

Utena. Paskutinėmis dienomis jau pradėjo šauliai statyti savo namus Utenoje. Prie namų statymo daugiausia dirbsią patys šauliai. Namai būsią labai dideli ir kainuos 200.000 litų. Naujuose rūmuose bus įrengta didžiulė vaidinimui salė ir kinas. Ligi šiol Utenoje nebuvo tinkamos žmoniškos salės, todėl dabar uteniškiai šauliai mano tą trūkumą pašalinti. Valstybės teatras taip pat duoda 70.000 litų dėl geresnio salės įrengimo, nes Valstybės Teatras mano dažniaus atvykti su savo gastrolėmis į Uteną.

Dabar jau baigia įrengti prie naujai statomo namo ir stebėjimo bokštą, kas uteniškiams sudarys didelį patogumą gaisrų fronte, nes uteniškiai šauliai yra geri gaisrininkai ir turi įsirengę gerą mašiną — siurbli.

Z.

Didelė šaulių rajoninė šventė Sasnavoje (Marijampolės apskr.). Nors ilgai 14 Sasnavos š. būrys ruošėsi vėliavos šventinimo iškilmėms, bet pasiruošė visai tinkamai. Oras buvo palankus. Didelę būrių susirinkimo aikštę užėmė gausingi būriai; plevėsavo penktos naujos vėliavos, jų tarpe ir Sasnavos š. būrio vėliava. II val. varpų gandas... ir, 39 Želsvos š. būrio orkestro dūdoms gaudžiant, visas rajonas pasijudino pamaldoms. Pamaldas laikė prof. kun. Ražaitis, o pamokslą šauliams pasakė kun. prof. Dambrauskas. Mišias grojo minėtas šaulių orkestras. Vėliavą pašventino ir gražią kalbą pasakė Sasnavos klebonas kun. Čėsna. Akimirka. Ir visi šauliai pasiruošė paradui. Su būriais atskirai sveikinasi karo komendantas rinktinės pirmininkas pulk. lt. Kerbelis, lydimas rinktinės vado kap. Lelešiaus ir valdybos nario š. Mauruko. Vėliavą įteikia pulk. lt. Kerbelis. Priesaiką šauliams duoda kun. Čėsna. Kalbas pasako visi trys jau išvardinti rinktinės štabo atstovai.

Parade dalyvavo Sasnavos, Kazlų Rūdos, Marijampolės, šaulės seselės, toliau Antanavo, Ažuolų-Rūdos, Šunskų, Pagyviškio, Plutiškių, Šešupės šaulių būriai ir labai išdidžiai prasytravo šaulių dragūnų šimtinė. Pagaliau iškilmingas posėdis: žuvusių pagerbimas, būrių istorijos bruožai, ilga eilė sveikinimų, tarp kurių ypatingi vilniečio kun. Stankevičiaus, kuris po 18 metų nebuvimo išvydo Nepriklausomą Lietuvą. Jo žodžiais, ši iškilmė ji didžiausiai stebino ir atrodė lyg sapnas. Be to, būrys turėjo dar gegužinę ir vakarą.

Balbiariškis. Birželio 29 d. čia buvo programinis kovos šoviniams šaudymas. Geriausiai šaudė š. Mikulevičius Mikas ir Mališauskas Antanas.

Prieš šaudymą rinktinės vadas surengė vieną lauko pratimą (manevrą).

Šaudžiusieji buvo mokomi granatas svaityti. Per šiuos užsiėmimus susirinko apie 100 piliečių ir rinktinės vadas, naudodamasis proga, pasakė kalbą apie lavinimosi svarbą. Kalba buvo pagrįsta gyvenimo pavyzdžiais, ir kurių keletas lietas ir Balbiariški.

Kl. Rymantas.

Sporto dienos su latviais. Birželio mėn. 29 d. Kaune buvo vienuoliktos tarpvalstybinės futbolo rungtynės Lietuva — Latvija. Rungtynės baigėsi 3:2 Latvijos naudai. Pirmas puslaikis 2:0 latvių naudai. Golai krito 9 ir 11 min. Antrame puslaiky 27 min. Lietuva laimėjo pirmą golą (iš pendelio įmušė Lingis). 41 min. latviai pasiekė rezultatą 3:1 ir 43 min. Citavičius 2:3. Todėl šias vienuoliktąsias rungtynes, nors ir buvo tikėtasi laimėti, tačiau Lietuvai teko vėl pralaimėti. Pralaimėjimo priežastis — nevykęs komandos sudarymas. Dabar po vienuoliktos rungtynių bendras balansas taip atrodo: latviai laimėjo 8 rungtynes ir lygiomis baigė 3. Golų santykis 33:18 latvių naudai.

Liepos mėn. pabaigoj latviai pasiūlė žaisti revanšo rungtynes, kurios būtų Liepojuj. Liepos mėn. 13 d. Rygoje bus tarpvalstybinės futbolo rungtynės Latvija—Svedija. Lietuva rugpjūčio 6 ir 7 d. d. turės tarpvalstybinės futbolo rungtynes Lietuva — Estija. Rungtynės bus Kaune ir pirmą dieną žais Lietuva — Estija, o antrą dieną bus tarp miestinės rungtynės Kaunas — Talinas. Šiais metais estai yra nugalėję Latvija 3:0.

Liepos mėn. 1 d. Kaune buvo pirmosios tarpvalstybinės sunkumų kilnojimo rungtynės Lietuva — Latvija. Pirmo susitikimo nugalėtojais išėjo Lietuva, surinkusi 3 taškus prieš latvių 2 tšk. Per rungtynes pasiekta du nauji Lietuvos ir vienas

Latvijos rekordai. Ramanauskas išmetė 71 kg. 250 gr. Platkauskas išstūmė 116 kg. 250 gr. Latvis Bileskalns išstūmė 131 kg 250 gr.

Bendrai trijų veiksnių svorių suma yra tokia: Lietuvos kilnotojai pasiekė: Ramanauskas 221,25 klg, Rimas 257,5 kg, Šusteris 262,5 kg, Smilgevičius 277,5 kg ir Platkauskas 285 kg. Latvijos kilnotojai: Jansens 190 kg, Ašenbergs 257,5 kg, Ozolinš 312,5 kg, Bileskalns 312,5 ir Arinš 280 kg.

Plaukimo pirmenybės. Liepos 3 d. Nevėžy buvo Kauno plaukimo pirmenybės. Plaukimo estafetę 3×100 laimėjo 5 pėst. pulko karių komanda per 5,48 min. Antrą vietą laimėjo jacht-kliubas. 400 metrų plaukime nugara laimėjo Barkauskas (5 pėst. p.) per 11:34 min. 1000 metrų plaukimo distanciją laimėjo 5 pėst. pulko viršila Stonkus per 21 min 49 sek ir jam teko Kauno čempiono vardas. Šokimus laimėjo Razauskas (Jacht-kliubas) ir nėrimus Štomas (Makabi) išbuvęs vandeny 1 min 12,5 sek. Po rungtynių nugalėtojai gavo skirtas dovanas.

Teniso rungtynės. Liepos 2—3 d. d. buvo pirmos tarpvalstybinės teniso rungtynės Lietuva—Latvija, kurios baigės 4:1 Latvijos naudai. Vienintelį tašką su latviais laimėjo mūsų čempionas Smetona.

Saudymo rungtynės. Liepos 3 d. Taisyklingos medžioklės ir žūklės d-ja savo naujai įrengtame šaudymo lauke surengė šaudymo į lėkšteles rungtynes medžiokliniais šautuvais. Pirmą vietą laimėjo ats. pulk. Petrauskas.

9 pėst. pulkas Makabi 13:0. Birželio mėn. pabaigoj 9 p. p. II komanda žaidė su Marijampolės Makabi II ir rungtynes laimėjo net 13:0.

Keturių komandų turnyras. Liepos mėn. 7—8 d. Kaune Makabi aikštėje bus keturių klybų — Š. Š. Kovo, LGSF, Makabi ir Tauro — tarpusavio futbolo turnyras. Pirmieji žaidžia Taurus — Makabi. Antrą dieną bus rungtynės dėl I ir III vietos. Turnyro laimėtojai yra skirta dovana.

Baigės didelis tarpt. šachmatų turnyras Sllace. Šiomis dienomis baigės tarpt. Sliaco (Čekoslovakijoje) šachmatų turnyras, kuriame dalyvavo, be Alechino, veik visi geriausiai pasaulio šachmatistai. I ir II vietą pasidalino Flohras ir Vidmaras, III vietą laimėjo Pircas ir t. t. Labai nepasisekė garsiam pasaulio didmeisteriui Bogoliubovui, kuris telaimėjo tik 8 vietą. Septyni laimėjusieji pirmąsias vietas apdovanoti prizais. Bogoliubovas laimėjęs 8 vietą, net prizo negavo.

Lengvoji atletika. Dabartiniu metu Klaipėdoj vyksta kumščiasvydžio pirmenybėms rungtynės (atskirai tarp vyrų ir moterų komandų). Vyrų komandų tarpe stipriausia laikoma KSS, kuri jau keturis metus iš eilės yra Klaipėdos krašto, taip pat ir visos Lietuvos meisteris.

Iš paskutinių susitikimų pažymėtini šie: KSS I — KSS II — laimėjo KSS I, nors žaidė tik 4 žaidėjai (šiai komanda susideda iš 5 žmonių). KSS II — Bar-Kochba — laimėjo KSS su 5 taškų persvara. MTV — Bar-Kochba — laimėjo TMV su 2 tašk.

Galutinis rezultatas paaiškės tik po pavasario rato rungtynių; gi meisterio vardas bus igytas rudenį, kai pasibaigs ir rudens ratas.

Sporto šventė Raselniuose. Birželio mėn. 29 d. miesto šaulių būrys suruošė didelę sporto šventę, kurioje dalyvavo apie 200 sportininkų iš įvairių vietų. Programoje buvo sakalų gimnastika ir lengvoji atletika.

Juška (Betygalos būrio) laimėjo net 4 pirmąsias vietas lengvojoje atletikoje. Laimėtojai gavo gražių prizų: šauliška kostiumą, laikrodžius, diržą ir kt. Po sporto šventės buvo gegužinė ir Joninių minėjimas.

Pegasas.

Futbolas. KSS — A. L. — Spielvereinigung A. L. 2:0. Birželio mėn. 18 buvo futbolo rungtynės tarp KSS ir Spielvereinigung Klaipėdos apygardos pirmenybėms. Tenka pažymėti, kad KSS — Spielvereinigung rungtynės būna labai aršios ir įtemptos: kovoja dėl pirmenybių dvi stipriausios komandos, o kita vertas — kovoja lietuviai ir vokiečiai. Publika per tokias rungtynes labai karščiuojasi.

Antrą puslankį pradėjus žaisti, pradėjo smarkiai lyti. Rungtynės tęsti buvo nebegalima ir teisėjas jas nutraukė. KSS laimėjo 2:0.

J. K—ris.

Marijampolės šachmatų draugijos antras žygis. Šį kartą prieš Kauno šachmatų čempioną p. P. Vaitoni.

Sutikimo laiškas gautas tą pačią dieną 15 v., bet 17 v. (birželio 27 d.) jau buvo sumobilizuota 14 geriausių pulko, miesto ir Kalvarijos žaidėjų.

6 partijas laimėjo šie žaidėjai: st. V. Lazdauskas, mokyt. Rozinas, adv. Bialoblockis, lt. Tamulevičius (atsirevanšuo-damas), fot. Ročekokinas ir kirp. Preisas (abu iš S. Kalvarijos); lygiomis sušė kpt. Lelešius. Dar buvo ir antra revanšo partija. Tuo būdu p. P. Vaitonis, žaisdamas 16 partijų, 9 laimėjo, 6 pralaimėjo ir 1 lygiomis baigė. Svečias pasiliko dar antrai dienai ir dienos metu treniravo šachm. draugijos narius. Vakare vėl buvo mažas seansas prieš 6 draugijos narius.

Latvija taip pat gerbia savo žuvusius dėl nepriklausomybės karius. Pagal susidariusią tradiciją š. m. birželio mėn. 22 d. visoje Latvijoje iškilmingai paminėti žuvusieji dėl Latvijos nepriklausomybės kariai. Rygos įgula ir visuomenė sakyta dieną susirinko Brolių kapuose, kur buvo atlaikytos gedulingos pamaldos ir padėti vainikai. Be kitų, vainiką padėjo ir Estijos karo ministerijos ir kariuomenės vardu jos karo atstovas pulk. lt. Kohols. Po to buvo kariuomenės paradas, kuri priėmė kariuomenės vadą gen. Penikis ir vyr. štabo viršininkas Kalejs.

Tą dieną Jelgavoje atidengtas naujas paminklas žuvusiems kariams. Atidengimo iškilmėse dalyvavo valstybės prezidentas A. Kviesis, seimo pirmininkas dr. P. Kalniņš, ministras pirmininkas M. Skujenieks ir kiti išymūs asmenys.

Lenkijoje statoma priešcheminio apsigynimo mokykla. „Gazeta Polska“ patiekė duomenų apie statomą „civilinę priešcheminio apsigynimo mokyklą“. Mokykla statoma Varšuvoj. Rūmų rūsyse bus didelės specialiai įrengtos slėptuvės nuo nuodingųjų dujų; viršutiniuose aukštuose bus patalpos priešcheminio apsigynimo instruktorių mokyklai. Be to, ten tilps bandomoji chemijos laboratorija, priešdujinių reikmenų dirbtuvės, chemijos muziejus ir eilė įstaigų, susijusių su chemijos mokslų propaganda. Jau baigtos statyti slėptuvės ir statomos pirmojo aukšto sienos. Statyba numatoma baigti 1933 metų pavasarį, ir tada mokykla pradės savo darbą.

Mokyklos statyba yra priešaviacinio ir priešcheminio apsigynimo sąjungos (L. O. P.) Varšuvos komiteto žinioje. Komitetas jau lig šių metų pradžios mokyklos statybai buvo išdavęs 642.000 zlotų. Statybą globoja ir „Moterų komitetas“ su Lenkijos prezidento Mosciskio žmona priešaky. Šis komitetas rūpinasi lėšų rinkimu ir ligi šiol į statybą yra idėjęs daugiau kaip 100.000 zlotų.

„Polska Zbrojna“ nutyli kokie chemijos bandomieji darbai bus atliekami šioj mokykloj. Bet netenka abejoti, kad mokykla bus vienas iš centrų, kur bus rengiamasi dujų karui, o laboratorijoj bus studijuojami nauji karo dujų būdai ir priemonės.

Vokietija. Motociklistų dalys. Esant krašte dideliu skaičiui motociklų, vokiečių karo vadovybė vis dažniau pradeda svarstyti sumanymus, kaip karo metu sunaudoti motociklus. Seniau buvo manoma, kad motociklai tinka tik ryšiams palaikyti, o žvalgybai dėl keliamo triukšmo ir priklausymo nuo kelių — netinka. Paskiausia vokiečių karo spauda vis labiau tuo reikalauja rašo, kaip panaudoti motociklus kautynių reikalingams. Pripažįstama, kad būtų galima sudaryti stambesnius motociklistų junginius (iki bataliono imamai), gausiai ginkluotus kulkosvaidžiais ir sustiprintus art. pabūklais. Tokios dalys gali sėkmingai atlikti ypatingus uždavinius, kaip antai: užimti tolimus, bet svarbius punktus, apsaugoti kariuomenės sparnus ir kit. Bendrai, gali gerai veikti ten, kur yra keliai.

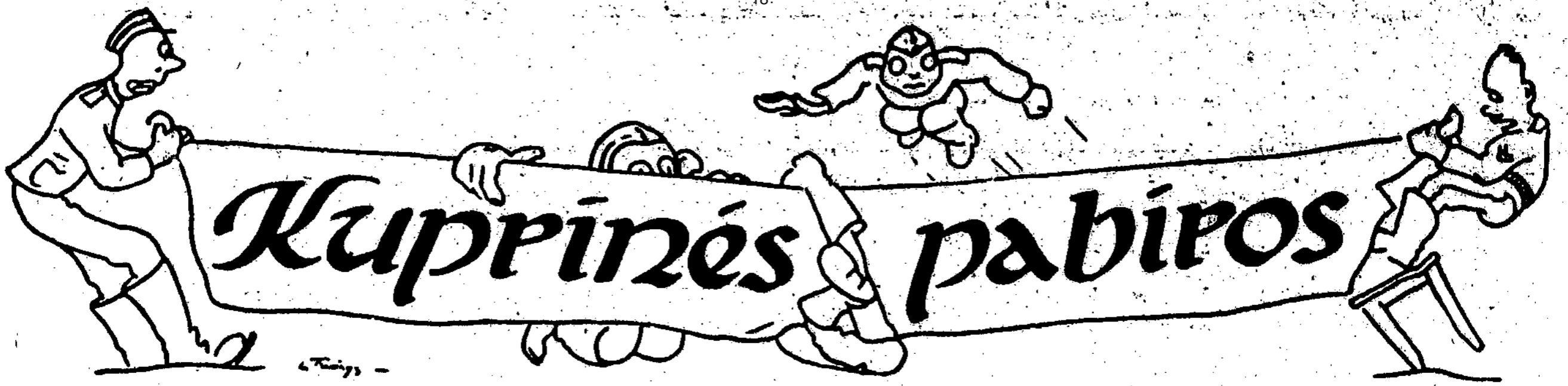
Motociklistų junginiai jau pasirodo vokiečių kariuomenės lauko pratimuose.

Anglijos karo laivai aplankė Rygą. Birželio mėn. 20 d. į Rygos uostą buvo atplaukę Anglijos karo laivai: kreiseris „Centaur“ ir 4 naikintuvai, komandoriaus E. Osborne vadovaujami. Svečiams pagerbti buvo suruošta keletas vaišių. Birželio mėn. 26 d. laivai išplaukė toliau.

Amerikos J. Valst. Mobilizacinis pramonės parengimas. Amerikiečių spauda patiekia įdomių duomenų apie karo vadovybės paruoštą pramonės mobilizacijos planą, kuris bus vykdomas per karą. Pagal tą planą įvairiose krašto vietose esančioms įmonėms išdalyta 16.795 municijos užsakymai. Kilus karui, toms įmonėms telegrafu bus nusiųstos instrukcijos ir įmonės pradės gaminti užsakymuose nurodytus daiktus.

Visas kraštas padalytas į 14 rajonų, į kurių ribas įeina visos įmonės, galinčios būti panaudotos karo gamybos reikalingams. Įstaiga, kurios žinioje yra užsakymų paskirstymas, sudaryta iš 7 pagrindinių departamentų. Įmonės galinčioms nustatyti jos užpildo tam tikras ankėtas, kur nurodo kiek gaminių jos gali patiekti per pirmąjį mėnesį nuo ypatingos padėties paskelbimo dienos gavus instrukcijas užsakymą vykdyti.

Pramonės mobilizacijos darbe dalyvauja „Tautos apsigynimo komitetas“, sudarytas Amerikos prekybos rūmų.

Feljetonas.

Gilaus plaukiojimo čempionas.

Sako, kad sunkiausia yra su-tvarkyti maudyklių reikalą. Pavyz-džiui, išmintingi žmonės pastato maudyklėse stulpą su užrašu „skęsti griežtai draudžiama“, o, žiūrėk, ateina koks nors įsimylėjęs iki kaulo žmogysta, perskaito draudi-mą ir net nenusirengęs drožia sta-čiai į dugną.

Ir pigu ir gera. Nei tau acto, nei revolverio pirkti. Skandintis iš meilės vasarą labai patogiu, ne-šalta ir svarbiausia — be išlaidų tiesiog į Juozapato pakalnę.

Aš ir artileristas Stepas Kauka skandintis anaipol nesirengiava. Mudu pagyvėnsime ir dar kaip: ne vienai geltonplaukei supleškimsiva širdužę į šipulius ir pentiniais žvan-gindami skriesiva spašną geguži-nėse. Oho!

Bet maudytis vilioja ir mudu. Ne taip, kaip Karmelitų maudyklių lankytojus, kurie ten lankosi prie progos išsimainyti geresnius batus arba nplauti nuo griešno kūno 2 kilogramų dumblo sluoksnį, ne, mudu į maudykles traukia visai sportiškas instinktas.

Tiesa, vandens sportu sužavėjo ne tik mane, bet ir visą bateriją, mūsų Stepas Kauka:

— Ką reiškia toks Nemunas. Tai, galima sakyti, bała. Geram plaukikui ir išsitiesti nėra kur...

— Na, ką tu čia, Kaukai — pa-abejoju.

— Ot, jis netiki! Aš, broli, aną-dien skaičiau, kad vienas anglas, rodos Golfštromas ar Lamanšas jo pavardė, tai be jokių irklų per-plaukė patį vandenyną.

— Žiūrėk, žiūrėk! — stebimės mes.

— Ko čia dar žiūrėt. Štai a. a. mano dėdukas valgydavo plaučius, žuvų pūslės ir supelėjusią duoną, todėl ir plaukdavo, kad žinotumėt...

— Stačiai į dugną?

— Ot, pamatysi. Išveš bateriją maudytis, tai aš jums visokių mir-ties kilpų parodysiu.

Tegu niekas nemano, kad artileristas gabus tik prie patrankos ir arklio, o vandenyje jaučiasi, kaip žuvis ant kranto.

Štai Stepas Kauka pačių virši-ninkų akivaizdoje rodė savo plaukiojimo meną.

— O kad ne ta draudžiamoji ri-ba Nemune — mano Kauka. — Nė-ra kur išsitiesti, o ir be to, vanduo labai šaltas.

— Matai, dabar jau kliūtys — juokiamės.

— Jeigu jūs toki netikėliai ta-mošiai, tai pažiūrėkit! — sušunka Kauka ir pasineria į vandenį.

Stovime ant kranto ir laukia-me stebuklo, o grandinis Blinda taip ir sako:

— Arba jis, vyrai, iškils antra-me Nemuno šone, arba yra pasi-rengęs Nemuną išgerti...

Bet Kauko nematyt. Gal jis ten dugne sėdi, su undinėms flirtuoja ir šaiposi iš mūsų, sausumos ro-puolių.

Žinoma, viskam yra saikas. Atė-jo laikas ir Kauką traukti iš van-dens. Bičiuliškai išvilkome į kran-tą, raičiojame į šonus, gaiviname, o jis žiobčioja, kaip karosas, tas mūsų narūnas.

Paskui praveria primirkusias akis ir juokiasi:

— O vis dėlto bloga, kad netu-rime savo laivyno, seniai būčiau koku nors šturmanu, nebūčiau ba-terijoj jojiko pareigų. Buvau, sako, ten dugne, ginklo draugai. Aplinkui akmenukai, smėlis, žuvytės apie nosį nardo, o aš sėdžiu ir gal-voju, ką šiandien mama pietums verda. Norėjau užsirūkyti tenai, bet susivokiau, kad švarkas su pa-pirosais ir švediškais degtukais ant kranto, o jūs nerimaujate, tai ir su-maniau grįžti...

Na, ir kalbėk tu su tokiu!
— Jūs, žinoma, prie vandens nepratę, — kalba Kauka, — o aš tai iš pat mažens: namie ir kūdra didelė, ir lovys kūdroje neblogiausias...

Gali būti, kad toki Lamanšai ar Gibraltarai ir be degtukų dėžu-tės jūroje plaukioja, bet mes arti-leristai į Kauko vandens sporto numerius jau nebetikime. Tokioj gražioj pievutėj, kur gėlės ir kmy-nai auga, gal Kaukas ir neblogas plaukikas, bet Nemune jis nebe plaukikas, bet greičiau skenduolis.

Ha Be.

Pastabus naujokas.

Skyrininkas klausinėja naujoko:

— Kada kareivis atsistoja ramiai?

— Po komandos „ramiai“, — kalbėda-mas su viršininku, sveikindamasis ir himną giedant. Bet kodėl kartais karinir-kas prieš kareivį ramiai atsistoja?

— Kaip tai? Niekuomet nesistoja!

— Bet aš mačiau!

— Kada, kur?

— Kuopoje, dėžurui raportuojant, tam-sta skyrininke!

V. Dilka.

Pagerėjo.

— Stasy, paskolink man peilį! — pra-šo jo draugas jaunas kareivis Algis.

— Kad mano peilis visai neaštrus, nieko neima, — sako Stasys.

— Aš tik sūrlo atsiplausiu.

— A, sūrį, tai jis labai gerai ima.

K.

„Neišku“.

Mokytojas aiškina mokiniams apie planetas ir jų sukimas aplink saulę.

— Dabar, aš manau, jūs visi supran-tate, kad mėnulis sukasi aplink žemę, o žemė — aplink saulę.

Vienas mokinių atsiliepia:

— Bet, pone mokytojau, aplink ką žemė sukasi naktį, kai saulės nėra?

P. Juodgudis.

KARIUOMENĖS UGNIAGESIAI

Gaisrų fronte šiomet neramu. Per pirmą pusmetį kariuomenės ugniagesiams teko gesinti 44 gaisrus (1931 m. — 31, 1930 m. — 42, 1929 m. — 18 gaisrų).

VI. 15 d. 15 val. Kėdainiuose užsidegė Bilinskio namai. Gaisras kilo staigiai. Kol ugniagesiai atvyko, liepsnos buvo apimti du namai ir tvartas. Pirmieji atvyko miesto gaisrininkų draugijos ugniagesiai, vėliau 2 art. pulko ugniagesiai. Per 2 val. gaisras likviduotas. Apsaugoti kitų kaimynų namai. Sudegė abu dege namai, tvartelis, 3 kiaulės, ožka ir daiktai, iš viso nuostolių bus arti 10.000 lit. Gaisras galėjo kilti nuo žiežirbos iš greta veikiančios lentpiuvės kamino. Ugniagesiams vadovavo miesto brandmajoras ir art. ltn. Maksimavičius (2 art. p. ugn. k-dos v-kas).

VI. 21 d. apie 20 val. ties Kaunu, A. Panemunės valsč., užsidegė Rokelių kaime A. Paužo vienkiemis. Į gaisrą nuvyko 5 pėst. pulko komanda, kuri rado baigiantį degti klojimą ir tvarto nudegusį stogą. Klojimo likučiai buvo sugriauta ir apgesinta tvarto sienos. Patys gyventojai išgelbėjo nuo ugnies gyven. namus, klėtį ir inventorių iš klojimo. Nuostolių arti 9.000 lit. Namai apdrausti Vist. Draud. Įstaigoje 5.800 lit. sumoje. Gaisras tikriausiai kilęs dėl neatsargaus rūkymo tvarte. Į šį gaisrą buvo atvykusios iš Šančių dar 3 komandos: 2 pėst. pulko, ryšių ir pionierių bataliono. Bet jos nebuvo reikalingos. Tai gera pamoka visoms komandoms. Jos neturi vyksti į gaisrą be įgulos inspektoriaus įsakymo. Inspektoriui pranešama apie kiekvieną gaisrą ir jis atitinkamai skiria pagalbą civiliams ugniagesiams. Čonai be reikalo išalkvotas benzinas autorinktinės mašinoms, pačios mašinos buvo perkrautos. **Visi ugniagesiai turi atsiminti, kad skiriama ugniagesiams vežti automobiliai gali pervežti į gaisro vietą lygiai 15 ugniagesių. Jei vežamas motoras, tai 13 ugniagesių, o jei dar įdedama ir kopėčios, tai 12 ugniagesių.**

VI. 29 d. 5 val. 15 min. Kaune, Daukšos gatvėje, 12 nr. užsidegė Cenciperio galanterijos urmo sandėlis (II aukšte). Degė gumos bei celuloido prekės. Todėl atsirado nuodingųjų dujų. Ugniagesiai verkė, čiaudė. Darbavosi savivaldybės, 2 gaisrininkų draugijų ir 1 gusarų pulko ugniagesiai. Vadovavo brandmajoras P. Maksimovas (tą dieną buvo jo vardinės). Kad ir maža buvo išleista vandens, vis dėlto jo dalis pagadino kai kurias prekes (I aukšto kailių, manufaktūros ir šepėčių sandėliuose).

Vokletija. Rūkams sklaidyti būdas. Hamburgo profesorius Wigander patiekė būdą rūkams sklaidyti, kas manoma, bus galima plačiai pritaikyti ir karo tikslams. Yra žinoma, kad rūka sudaro smulkutės vandens dalelės prikrautos vieno poliaus (ženkl) elektros. Pakanka neutralizuoti šį elektrą, kad lašeliai nustotų laikytis ore ir nukristų žemėn. Tokiam rezultatui pasiekti išradėjas išsėja rūke tam tikrą dulkių pavydalo medžiagą, užtaisytą priešingo poliaus elektrą, negu esanti rūko vandens lašeliuose. Pirmieji bandymai buvo sėkmingi. Šis išradimas ketinamas panaudoti aviacijai — palengvinti nutūpimą rūke. Tur būt, šis būdas galima bus sėkmingai naudoti išsklaidymui maskiruojančių dūminų uždangų.

Nauji leidiniai.

Kun. Marijonas Moravskis S. J. **VAKARAI PRIE LEMANO.** Iš septinto lenkiško leidimo vertė Viktoras Kamantauskas. Š. Kazimiero Draugijos leidinys. Nr. 520. Kaunas. 1932 m. 257 psl. Kalna 6 lt. 50 cent.

Kas sprestų apie knygos turinį iš jos antraštės, tas greičiausiai pamanytų, kad čia yra romanas: vaizduotėje kyla svajingas laikas (vakarai!), žavinga gamta (Sveicarijos kraštas, Lemano ežeras tarp Alpių kalnų!) — na ir, žinoma, meilės nuotykių. Tik akylesnis skaitytojas, pastebėjęs autoriaus titulą, kitaip pagalvos: čia juk kunigo jėzuito darbas, tai turi būti kas nors tikiškas. Taip ir yra. Knygos antrašte ramiai ir svajliškai nuteikęs skaitytoją, autorius nukelia jį į tylią, nepaprastai gražią žemės vietą ir čia duoda rimtai pagvildinti šitokius klausimus: 1) **religijos klausimas tarp dabarties žmonių** (I vakaras), 2) **šiuolaikis mokslas ir religija** (II vak.), 3) **Dievas ir piktas pasaulys** (III vak.), 4) **Krikščionybė tarp religijų** (IV vak.), 5) **Kristaus asmuo** (V vak.), 6) **Katalikybė ir kiti tikėjimai** (VI vak.), 7) **Katalikų Bažnyčia ir tautinės bažnyčios** (VII vak.). Šituos klausimus autorius nušviečia ne paprastu dėstymu, bet įvairių tautų ir tikėjimų atstovų pasikalbėjimais.

Kiek pati knyga yra verta ir kaip pasirinktieji klausimai yra giliai nušviesti, galima spręsti iš to, kad ji, būdama 19 amžiaus galo padaras, lietuvių kalboje pasirodė antrą kartą (pirmą kartą ją buvo išvertęs prieš karą Gerutis — kun. Balvočius), lenkų kalboje ji išspausdinta septynis kartus, o vokiškas vertimas — net keturiolika kartų!

Kai kam net gali pasirodyti, kad knygos turinys jau bus pasenęs: juk nuo knygos parašymo ligi mūsų laikų pasaulyje buvo didelių įvykių (keletas karų ir tarp jų pasaulinis), atsirado naujų visuomenės ir valstybės santvarkų (komunizmas SSSR, fašizmas) ir net tikiškinų persitvarkymų (rusų „gyvoji cerkvė“), o mokslas plačia prasme taip pat pažengė į priešakį — jog visa tai turėjo atsiliiepti ir tikėjimo klausimuose. Kas tiko 19 amžiaus žmogaus protui tas, rodos, nebeturėtų tikti 20 amžiaus naujoviškam protui. Deja, taip nėra. Kritikos pastebėjimuose, paimtuose iš J. Overmano vokiško vertimo 14 leidimo ir šios knygos gale išspausdintuose, sakoma: „Jei Moravskio draugija šiandien vėl susirinktų viešbučio terasoje ties blykstančiu ežeru ir vėl imtų kalbėtis apie dabarties pasaulišką, klausimai ir mėginimai į juos atsakyti pasirodytų tik kiek kitokesni kaip 19 šimtmečio pabaigoje. Kad ir smarkiai mūsų aplinkumą pakeitė mokslinių tyrinėjimų duomenys, meniško skonio pakitimai ir valstybių katastrofos, kad ir smarkiai mūsų širdis sukrėtė žiaurių žiauriausių pergyvenimai, tačiau mūsų visų ilgesys gilumoje pasiliko tas pats“. Toliau kritika pripažįsta knygos pagrindinę vertę ir duoda „esminių panašumų ir neesminių skirtumų“ apžvalgą. Todėl čia turime ne senieną, bet naujoviškiausiam protui tinkamą knygą.

Tikėjimas visose karluomenėse yra pripažįstamas kaip gera auklėjimo priemonė. Vienintelė dabartinė rusų kariuomenė tėra auklėjama komunizmo dvasioje, bet ir komunizmas kai kurių jau yra laikomas kaip naujas tikėjimas. Mūsų daugumas yra katalikai. **Ir norėtumėm, kad katalikybė daugiau stiprintų mūsų karluomenę, mūsų tautą.** Tad skaitykime „Vakarų prie Lemano!“ Kas negalės tos knygos nusipirkti, tas tikriausiai ją neužilgo ras kareivių bibliotekose. Tik gaila, kad tą knygą tegalės skaityti gerokai išsilavinę kariai. Būtinai ją turėtų skaityti kareivių auklėtojai. Kas tą knygą perskaitys, tas nebežebėtuos, kad tikėjimas yra davatku, moterų ir tamsuolių reikalas, o greičiausiai su autorium pajus, jog „rūkas jau žymiai praretėjo“. Taip: daugeliui iš mūsų tikėjimams.
Lts.

Negrazios spalvos dantys

gadina gražiausią veidą. Blogas burnos kvapas veikia atstumiančiai. Abu tie grožio trūkumai pašalinami iš pagrindo dažnai tik kartą išvalius dantis pulkiai gaivinančia dantų pasta — Chlorodont. Po to dantys ir jų šoninis paviršius blizga, kaip dramblio kaulas, ypač, jei naudojama vien tik tam tikslui mūsų pagamintu dantų šepetuku — Chlorodont su specialiai įtaisytais dantims šeriais. Užsilikusios dantų tarpeliuose maisto liekanos, kurios paprastai ir yra blogo burnos kvapo priežastis, tuo būdu grynai išvalomos. Tikra tik mėlinai žaliuose originaliuose įpakavimuose su antrašte Chlorodont. Pameginkite pirmiau su viena tuba už Lit. 1-50; didelė tuba Lit. 2-50; gaunama visur.

Surinkime piliakalnių liekanas.

Savo tėvynės gamtos ir praeities meilė gimdė poetus, rašytojus, istorikus, kėlė tautas iš miego, žmonėse skiepijo patriotizmą ir prisirišimą prie savojo krašto. J. Basanavičiaus, Ad. Mickevičiaus, V. Pietario ir daugelio kitų išymių žmonių biografijos rodo, jog jų kūrybą ir patriotizmą kėlė, ugdė ir gairino ne tik ateities troškimai, bet ir savojo krašto meilė, praeities sukelta.

Lietuvos lygumos išmargintos mūsų garbingos praeities liudininkais - piliakalniais, ant kurių senovės lietuviai savo tautinę dvasią stiprino, o lietuvės savo vaikus tėvynės meilės ir karzygiškumo mokė. Dabar mes kartais dar atsimename tuos piliakalnius - milžinkapius, tačiau tik tiek, kiek juos savo apylinkėje matome. Gai plačiau apie juos nedaug ką nežinome.

Kai kuriuose piliakalniuose archeologai randa daug mokslinės medžiagos (pav. Apuolėj).

Apie piliakalnius žmonių lūpuose dar daug gyvų padavimų tebėra. Tačiau miršta senesnieji žmonės, kartu į kapus nusiunčdami daiktų tokių legendų bei padavimų.

Kai kurių piliakalnių atsiradimas surištas su mūsų istorijos įvykiais. Todėl žmonių atmintyje gali būti užsilikusiu ir istorinių faktų, ligi šiol niekur nepaskelbtu.

Todėl yra būtinas reikalas surinkti mūsų piliakalnių dar gyvas liekanas, jas surašyti ir išleisti.

Kilus panašioms mintims, ryžausi šį darbą atlikti ir su piliakalnių mylėtojų pagalba surinkti visas dar užsilikusias žinias apie Lietuvos piliakalnius.

Šiuo reikalu aš kreipiuosi į visus, kurie gali ir nori man šiame darbe padėti, aprašant savo gyvenamoj apylinkėj esančius piliakalnius. Pageidaujama, kad apie kiekvieną jų būtų galima surinkti kuo daugiausia žinių ir, svarbiausia, nurodyti:

1. Piliakalnio vietą (apskritį, valsčių, kaimą ir t. t.).
  2. Jo išvaizdą (ilgumą, aukštumą, platumą ir kt.).
  3. Vardo kilmę (jei galima, tai ir atsiradimo datą).
  4. Jeigu apie jį yra užsilikusiu kokių nors padavimų, tai juos užrašyti.
  5. Aprašyti visą jo istoriją (stengtis, kuo daugiau surinkti datų).
  6. Kokią reikšmę jis turėjo apylinkei, o gal ir visai Lietuvai.
  7. Dabartinė jo būklė (kokie ant jo stovi paminklai, kaip tvarkomas, kas tvarko ir t. t.).
  8. Kokios prie jo užsilikę tradicijos (Joninių ir kt. švenčių šventimas ir pan.).
- Taip pat pageidaujama, kad būt galima gauti jų fotografijas ir aprašymas būtų pasirašytas tikrąja pavarde.
- Už šį mūsų senovės paminklų gairinimą ir pagalbėjimą mano darbe visiems būsimiems bendradarbiams iš anksto nuoširdžiai dėkoju, o jei pajėgsiu, tai ir atsilyginsiu.

J. Senkus.

P. S. Į visus raštiškus klausimus mielai noru atsakysiu. Visus aprašymus, fotografijas ir pageidavimus siųskite šiuo adresu: Kaunas: Višinskio g-vė 26 nr.

J. Senkus.

Vaikai valdo miestą. Jau keletas metų, kai Turku buy. sostinėj Stambule yra įvestas paprotys, kad kasmet vieną savaitę visas administracijos ir savivaldybių organų viršininkų pareigas atlieka pradžios mokyklų vaikai nuo 10 ligi 14 metų amžiaus. Tuo vaikus iš pačių gabiausiųjų parenka mokyklų vyriausybė.

Ištisą savaitę vaikai eina Stambulo valdžios atstovu, k. a.: gubernatoriaus, policijos komendanto, miesto burmistro ir kit. pareigas. Visus vaikų įsakymus bei liepimus suaugę valdininkai vykdo be jokių pastabų. Vaikams viršininkams valdžios perdavimas būva labai iškilmingas. Prie įstaigų durų juos sutinka laikinai jiems skirti suaugę valdininkai ir veda į kabinetus. Paskum valdininkai atvyksta su bendrais pranešimais. Visi raštai jų tvirtinami bei pasirašomi.

Pirmąją valdymo dieną vaikai klausiami, kokius jie turi ypatingus pageidavimus. Pereitais metais vienas vaikas pirmuoju įsakymu paskyrė savo tėvą atitinkamos įstaigos nuolatiniu valdininku. Tas tėvas ir ligi šiol tebėra toj vietoj.

Žinoma, vaikų veikimas tam tikro valdininko yra kontroliuojamas, kad nebūtų įsakymų, kenksmingų viešiesiems reikalams.

Tokie bandymai turi tikslą plėsti tarp vaikų pilietinių pareigų ir visuomenės reikalų supratimą.

„Kas pai nex pel nex pel leri“. Tegul nemaną gerb. skaitytojas, kad antraštės žodžiai yra kokios nors mažai žinomos laukinės tautelės kalbos perlai. Ne! Čia yra mūsų himno „Lietuva Tėvynė mūsų...“ žodžiai lenkų kariuomenės kapelmeisterio kpt. Cmielewicz'io interpretacijoj.

Mat, žurnale „Przegląd Piechoty“ (Pėstininkų apžvalga) 1932 m. birželio mėn. kpt. Cmielewicz idėjo straipsnį, pavadintą „Hymny narodowe“ (Tautų himnai), kuriame aptaria himnus muzikos ir šiaip jau kitais atžvilgiais. Iš viso pažymėta per 30 tautų himnų ir jų tarpe Lietuvos himnas. Apie patį himną pasakyta tiek: Hymn litewski: „Kas pai nex pel nex pel leri“ jest pod względem muzycznym mało ciekawy“. Himno žodžių ir prie geriausių norų negalima išsifruoti ir pasilieka paslaptimi iš kur kpt. Cmielewicz'ius juos ištraukė.

Jeį savo kaimyno himno žodžius autorius taip, švelniai tariant, sufabrikavo, tai kitų tautų himno žodžiais kaip tai: Persų, Siamo, Afganistano ir kt. galima dar mažiau patikėti ir dėl jų tikslumo labai ir labai paabejoti.

Baigiant tenka tik pavydėti kpt. Cmielewicz'io „muzikališkai“ erudicijai, o mūsų skaitytojams siūloma išspręsti galvosūkiško himno žodžius, už ką bus, be abejo, dėkingas ir pats kapelmeisteris.

Juozas J.

Galvosūkių 26 nr. sprendimas.

Mergelės atsiuntė 162 riešutus. Kerpė sugrauzė 54. Kempė sugrauzė 36, Kuosa sugrauzė 24. Visi kartu sugrauzė po 16 riešutu.

Gerali išsprendė šie asmens: 1) v. p. M. Antaniškis (4 p. p.); 2) J. Janiūnas (Pnd.); P. Šimonis (4 p. p.); 4) L. Briedis (VŠ.); 5) eil. A. Rajackas (SRTK); 6) j. p. J. Mičėnas (2 p. p.); 7) v. p. Kulikauskas (pion. b.); 8) j. s. p. St Daunys (av.); 3) v. p. Alf. Pliauskys (1 p. div. št.); 10) v. p. A. Kelmelis (2 art. p.). V. p. Br. Sasnauskui įskaitytas galvosūkių 25 nr. sprendimas.

Galvosūkis 28 nr.

(Vert. 1 tšk.)

Jau XIV metai gyvuoja „KARYS“

Kas tik vieš... „Karys“ numerį gavo pamatyti, tas jau niekad... „Karys“, nes „Karys“ yra idomus, savaitinis 6 mėn., Kaina: 12 mėn. — 8 lit., — 2 lit., 1 mėn. — 1 lit. Adr.: Kau... komybės alkštė „Karys“.